

GEK EN VRIENDEN

Komedie in vijf bedrijven

van

LUC KERKHOF

kerkhofs.luc@skynet.be

Auteursbureau ALMO

Jan Van Rijswijcklaan 282
2020 Antwerpen
Tel: 03/260.68.10

PERSONAGES:

(5 dames en 5 heren – alternatieve bezetting is best mogelijk)

MAX VAN TILLAAR : 50

MARTA : 45, zijn vrouw

TOINE : 40, patiënt

BERNARD : 35, patiënt

VICTOR : doofstomme klusjesman

MADAM POTTER : diensthoofd

JUF. BLANKAART : 30, verpleegster

JOHANNA : 50, debiel patiënte

DOKTER :

POLITIEAGENTE :

(De mogelijkheid bestaat dat Marta tevens de rol van Johanna speelt en dat Victor tevens de rol van Politieagent speelt)

DECOR:

Goed ingerichte patiëntenkamer op de derde verdieping van een rusthuis.

Tegen de rechterwand staat een ziekenhuisbed met aan beide kanten een klein opbergkastje. Rechts vooraan: kleine TV. Links: zetel, kleine tafel met twee stoelen en vervolgens een raam dat uitzicht geeft op de tuin. Fond: paravent, deur naar de gang, kleerkast.

NOOT:

- De doofstomme Victor tracht zich te uiten met allerhande gebaren en halve woorden. Door z'n handicap kan hij zich met vindingrijke expressie en ongeëvenaarde lichaamstaal toch danig uit de slag trekken en z'n ding doen tegenover z'n vrienden. Als klusjesman zal hij constant een stofjas dragen en op z'n kop een koerspetje met de klep omhoog.
- Bernard praat met een Waals accent.

PROLOOG

Aangepaste zetstukken of gesloten doek.

(Max en Marta komen in reiskleding toe. Max sleurt twee reiskoffers voort. Hij is moe, houdt even halt en zet zich uitgepuft neer op een koffer. Hij droogt z'n bezweet gelaat met z'n zakdoek)

MARTA: Wat krijgen we nu...? We moeten om half tien aan 't station zijn hé.
Ge zijt toch nog niet moe zeker?

MAX: Ja, ik ben moe...! Kunnen we de volgende trein niet nemen?

MARTA: (kordaat) Nee, dat gaat niet. Er is afgesproken dat we in de voormiddag zouden daar zijn.

MAX: Allé Marta, 't kan zijn dat ik drie maanden moet daar blijven, wat maakt dan toch twee uren vroeger of later.

MARTA: Het is altijd iets met u. Ik voel me nog zo fit als een jong veulen.

MAX: Gij zijt ook veel jonger dan ik. (minder luid) En ik vind dat ge meer weg hebt van ne zware brabantier dan van een jong veulen!

MARTA: Maar ik ben een vrouw.

MAX: (vervolgt) En ik ben al drie jaar op de ziekenkas.

MARTA: Karotten allemaal. Die venten zijn allemaal hetzelfde! (met gebaartje) Zo'n blad, maar als 't er op aankomt... (met zaghende kinderstem) ...ik ben moe..., ik wil efkes rusten...! Het sterke geslacht..., laat me niet lachen...!

MAX: We zullen wel eens zien wat ze daar gaan vertellen over mijn gezondheid. Wacht maar.

MARTA: Wil ik eens zeggen wat ze u daar gaan vertellen? Dat gij niks mankeert. Dat gij zo gezond zijt als een viske, maar dat gij DENKT dat ge ziek zijt...!

MAX: Als dat waar is dan kom ik direct terug meer naar huis.

MARTA: Neenee, gij blijft daar tot ge volledig van die miserie vanaf zijt.

MAX: Nu zegt ge het zelf, dus ik mankeer toch iets...!

MARTA: Als ge denkt dat ge ziek zijt en ge blijft dat voortdurend denken, wel dan wordt ge ziek. En vergeet niet dat het daar gene gewone kliniek is hé. 't Is een rusthuis, hebben ze gezegd, waar ge overspannen binnenkomt en gezond weer buitengaat. En begint daar niet te zagen gelijk een klein kind hé, dat we daar niet in affronten vallen. (pusht hem) En vooruit nu! Is 't nog voor vandaag? Kom, 't is hoog tijd voor den trein.

MAX: (veert recht) Amaai, ge zit er nogal achter. Had onze Jos genen tijd om ons naar de statie te brengen met zijnen auto?

MARTA: Nee, onze Jos kon gene verlof krijgen.

MAX: En José ook niet?

MARTA: Nee, en Josée ook niet. Die moest haar dopkaart binnendoen.

MAX: Ja, dat is zo als ge wat ouder wordt hé. Ze vergeten u. Ze denken, laat die ouwe maar verder klossen, hij zal er wel geraken, eender hoe!

MARTA: Begint niet te zagen, hé Max, of moet iedereen voor u op ne vloek en ne scheet klaar staan!

MAX: Dan hadden we nog nen taxi kunnen nemen.

MARTA: (spottend) Met dat preeke van u...? Nen taxi...? Daar kunt ge nog gene velo van overhouden.

MAX: En die valiezen zijn verdomme zo zwaar.

MARTA: Dat is uw eigen schuld, gij hebt ze volgeladen.

MAX: Maar daar zit alleen in wat ik nodig heb.

MARTA: Oh ja...? Durft ge zeggen hoeveel kistjes sigaren en hoeveel flessen jenever er in uw valiezen zitten?

MAX: En waarom niet?

MARTA: Oh ja...? Dan doe ik ze hier ter plekke open...!

(Marta wil een valies openen, maar Max belet het haar)

MAX: Laat maar. Als mijn onderbroeken er moesten uitvallen hier in 't midden van de straat..., de mensen zouden nogal kijken.

MARTA: Allé vooruit nu, 't is hoog tijd. Seffens is de trein daar. (af)

MAX: (roept haar nog na) Houdt gij die trein dan maar tegen, gij kunt dat...! (bij zichzelf) Ne gendarm heeft er niks aan! Ze kan begot zelfs de aarde doen stoppen met draaien! Ik had ook al beter in mijn broek gescheten dan met zoiets te trouwen. Met ze uit te kuisen was ik er vanaf geweest...!

MARTA: (OFF) Max, allé jong, waar blijft ge...?

MAX: Ja, ik kom! (sleurt z'n twee valiezen richting Marta)

EERSTE BEDRIJF

(Max en Marta komen toe op de kamer. Ze twijfelen, kijken nogmaals naar het nummer op de deur. Max is moe en laat zich uitgeblust op het bed vallen)

MARTA: Hier zult ge kunnen uitrusten. Er staat zelfs nen televisie.

MAX: Televisie interesseert me niet. Dat weet gij ook.

MARTA: Hij is in de prijs inbegrepen, dus profiteer ervan.

MAX: Ik zal eens gaan uitpakken.

MARTA: Neenee, wacht maar tot die madam Potter hier is.

MAX: Dat zal hier de grote baas zijn, denk ik. Zèg, waar blijft die eigenlijk?

MARTA: Ze heeft toch gezegd dat ze direct zou komen en dat we al maar naar kamer 36 moesten gaan. Dat is hier toch 36 hé? Wel dan. We zijn hier en nu moeten we wachten.

MAX: (kijkt door het raam naar beneden en telt in stilte met de vinger de bomen vóór het gebouw) Zeg Marta, hoe heette dat rusthuis hier?

MARTA: "De dertien berken"

MAX: Nu weet ik vanwaar die naam komt. Kom eens kijken bij het raam en tel die berken eens. Het zijn er just dertien. Nu weet ik...

MARTA: (onderbreekt) Ja, ja 't is al goed.

MAX: Wat gaan ze hier doen als er ene van die bomen omwaait? De naam veranderen in "De twaalf berken"?

MARTA: Direct nen andere bijplanten, en dan zijn er terug dertien. En daarbij, zo'n bomen als deze waaien niet om. Die zijn te groot, te sterk. Hunne wortel kan wel tien meter diep zitten. Bij ne storm halen ze er het grut uit. Dat is bij de mensen ook zo. De zwaksten verdwijnen eerst, de slappelingen, de mensen zonder ruggengraat. Maar de sterke blijven over.

MAX: Hebt ge die oude madam gezien op de gang? Die deed zo vreemd hé?

MARTA: Dat zijn mensen die doorslagen van boven in hun computerke.

MAX: (keurt de paravent) En dit is om verstopperke te spelen zeker? (verdwijnt even achter de paravent als Marta voor het raam staat)

(Potter komt binnen)

POTTER: Goeiedag mevrouw. Waar is de patiënt die u binnen hebt gebracht?

MARTA: Wel euh...

POTTER: Daar was toch iemand bij u daarnet?

MARTA: Ja, mijne man, madam.

POTTER: En waar is uwe man?

MAX: (komt loeren van achter de paravent) Piep...!

POTTER: Is dat de patiënt, mevrouw?

MARTA: Ja madam.

MAX: Patiënt is veel gezegd maar...

MARTA: (onderbreekt streng) Ja, dat is de patiënt.

POTTER: Volgens het dossier van de behandelende Dokter is het aan te raden dat de patiënt hier om te beginnen blijft voor een periode van tien dagen. Is er na die tijd geen verbetering waar te nemen dan wordt het verblijf hier

telkens met tien dagen verlengd. Tenminste, indien u daarmee akkoord gaat, mevrouw?

MARTA: Jaja natuurlijk, 't is voor z'n eigen goed hé.

POTTER: Dat dacht ik ook, mevrouw. We zijn op de wereld om mekaar te helpen, nietwaar. Eerst en vooral wil ik u welkom heten in rusthuis "De dertien berken". Zoals u kan merken zit u in de rechtervleugel van het gebouw. Er wordt van u geëist dat er tucht en discipline heerst, ook netheid en hygiëne dienen in acht genomen te worden, dat u behulpzaam en doelbewust is en vervolgens verwacht men van u alle medewerking die is vereist om dit rustoord zijn goede naam te laten behouden. De dagindeling: 's morgens om 7 uur ontbijt, 8 uur verzamelen in de ontspanningskamer terwijl uw beddengoed wordt ververst, 9 uur kamerbezoek door de Dokter, 10 uur indien nodig toedienen van de medicatie, 11 uur gezamenlijke wandeling, 12 uur middageten en middagrust tot 14 uur waarna u in de ontspanningskamer terecht kunt tot 15 uur, 16 uur koffie, 17 uur avondeten, 19 uur gezamenlijke wandeling, 20 uur toedienen van medicatie, 21 uur tijd voor TV-kijken, 22 uur lichten uit voor de nachtrust. Helaas zijn er geen bezoeken omdat er geen bezoek is toegelaten. Wij menen dat dit onze plicht is om een vluigere en snellere genezing van de patiënt te bekomen. Ook wordt er van u verwacht dat er stilte is op de kamer. Zijn er problemen dan kan u altijd bij mij terecht. Samen met de verantwoordelijken van de andere vleugels zullen alle problemen worden besproken en ook opgelost worden. We hopen op uw medewerking, meneer. Zijn er nog vragen...?

MARTA: Voor mij niet.

POTTER: En voor u, meneer?

MAX: Kunt ge uw lijstje nog eens herhalen alstublieft? Ik ben al meer dan de helft vergeten.

POTTER: Aan de binnenkant van uw kleerkast hangt dat lijstje met de dagindeling. Het is nu half twaalf, binnen een half uur kan u het middagmaal nuttigen.

MARTA: Gij hebt mijn telefoonnummer, madam, voor in geval er iets misloopt met hem?

POTTER: Ik dacht dat die reeds genoteerd was in zijn dossier.

MAX: (ongerust) Wat euh.., wat kan er mislopen?

POTTER: De kans bestaat dat uw verblijf hier regelrecht indruist met uw geweten en dan zie ik maar één uitweg: door het raam springen! Uw positie als patiënt kan in het gedrang komen als u zich niet houdt aan de voorschriften van dit rustoord. Dan wordt onmiddellijk uw ontslag geëist. Zijn er vechtpartijen, ruzies of onderling handgemeen dan rest mij ook nog te vertellen dat er straffen bestaan, gaande van 1 tot 10 dagen eenzame cel...! (steekt haar hand uit naar Max) Kom...?

MAX: Wàt kom...?

POTTER: Uwe gsm afgeven...!

MAX: Jamaar, dan kan ik niet meer naar onze Jos bellen.

POTTER: Kom afgeven dat ding, een gsm hebt ge hier niet nodig.

(Max geeft z'n gsm af aan Potter)

POTTER: Mevrouw, meneer, indien u mij nu wil verontschuldigen, ik moet naar mijn andere patiënten toe. (af)

MAX: Miljaar..., waar hebben ze mij hier ingestopt! Dat is hier geen rusthuis, dat is een gevangenis! (graait naar z'n valiezen) Ik ga mee naar huis, dat ge dat maar weet...!

MARTA: (luid) Nee Max, gij blijft hier tot ge genezen zijt...!

MAX: Maar ik ben niet meer ziek. Ik voel me al vele beter.

MARTA: (houdt hem tegen) Gij blijft hier tot de Dokter zegt dat ge genezen zijt. 't Is voor uw eigen goed dat ge hier zijt.

MAX: Ge weet toch dat ik hier tussen de zotten zit...? Dat begrijpt ge toch...?

MARTA: Dat zijn geen zotten. Dat zijn allemaal mensen die overspannen zijn gelijk gij...!

MAX: Gelijk ik...? Ik doe toch niet gelijk zij...! (imiteert een debiele patiënt) Hebt ge mij zoal eens zien doen...? Of zo...? Of zo...?

MARTA: Van uzelf merkt ge dat niet.

MAX: Ge bedoelt toch niet dat ik ècht aan 't zot worden ben gelijk die oude madam op de gang?

MARTA: We zullen wel zien wat de Dokter zegt. Ik zal tegen onze Jos en Josée gaan vertellen dat ge goed zijt aangekomen. (opent reeds de deur om weg te gaan)

MAX: Ja, en zeg hen als ik hier langer dan tien dagen moet blijven dat ze maar naar de begrafenis moeten komen. En vergeet mijn konijnen niet te voederen en houdt onze Pucky binnen want die staat loops. En zorg dat de schapen van Frans Geukens niet aan mijn preiplanten komen frèten. En vergeet de eieren van mijn kloek niet om te draaien, en...

MARTA: (onderbreekt) Dat komt allemaal in orde. Maak u niet ongerust.

MAX: En vergeet me niet te komen halen binnen tien dagen!

MARTA: (spottend) Al goed dat ge dat nog zegt, dat zou ik zeker vergeten! Nog iets, meneer Van Tillaar?

MAX: Ja.

MARTA: Wat?

MAX: Ik ga mee naar huis! (graait weer naar z'n valiezen)

MARTA: Saluut...! (verlaat de kamer en slaat de deur achter zich dicht)

MAX: (roept haar nog na) Maar ik hou dat hier geen tien dagen vol, Marta...!

MARTA: (steekt haar hoofd nog even binnen, dan spottend) Dan springt ge maar door de venster...! (verdwijnt weer)

MAX: (luid geïrriteerd) Ja, maak maar dat ge weg zijt...! Laat uwe vent maar stikken. Daar staan er nog honderden, wat zeg ik, duizenden aan te schuiven om thuis mijn plek in 't bed over te nemen. (staart door het raam) Uit de venster springen, zegt die..., dat gaat nog niet want als ik hier spring dan kom ik in de takken van die bomen terecht. (wandelt verveeld door de kamer) Dat hou ik hier nooit tien dagen vol. (legt de reiskoffers op het bed, pakt alles uit en legt het in de voorziene kast tot twee flessen jenever en drie dozen sigaren aan de beurt zijn) Die zal ik maar niet te ver weg zetten zeker. (steekt een sigaar op, gooit z'n pyjama op bed en

trekt z'n trui uit)

(Potter komt binnen)

POTTER: Alles naar uw zin, meneer Van Tillaar? (neemt de sigaar uit z'n mond en gooit ze door het raam) Er mag niet gerookt worden op de kamer! Ten strengste verboden! Al vergeten zeker...? En waarom staat gij hier in uw onderhemd...?

MAX: Omdat ik mijne pyjama ga aantrekken.

POTTER: Is dat voor het middageten of zo? Kom, trek die pyjama uit! Of loopt gij thuis 's middags ook rond met uw pyjama aan? Ik zal juffrouw Blankaart sturen dan kan zij u het huisreglement nog eens voorlezen want ge hebt het, geloof ik, niet goed verstaan...! (af)

MAX: Wat is dat hier allemaal zèg...? Dat lijkt hier wel een gesticht! En vriendelijk dat ze hier zijn, dat gaat hier plezant worden.

(Max trekt z'n trui terug aan. Geklop op de deur)

MAX: Binnen.

TOINE: (komt stil binnen) Aha, een nieuw gezicht. Ik zit hier op kamer 34. Ik dacht, ik ga eens kennismaken met de nieuwe. Ik weet zelf nog hoe klein ik me voelde toen ik hier de eerste dag binnenkwam. Zo groot als een muis en zo bang als een wezel. Ik ben Toine, en gij...?

MAX: Ik heet Max Van Tillaar. Feitelijk heet ik Peter maar door een toeval noemen ze mij allemaal Max. Vraag bij ons in 't dorp achter Max van Don van Voske Piet en ge komt bij mij terecht.

TOINE: En wat vindt ge zo op 't eerste zicht van De dertien berken?

MAX: Ik vrees dat ik het hier niet zal gewoon worden.

TOINE: Dat dacht ik ook toen ik hier drie maanden geleden toekwam.

MAX: Drie maanden geleden...?

TOINE: Ja, ik ga mijn vierde maand in.

MAX: Maar gij ziet er toch niet ziek uit?

TOINE: Gij ook niet.

MAX: Het doet me plezier dat ge dat zegt.

TOINE: Aan den buitenkant is meestal niks te zien, maar over den binnenkant kunnen we beter zwijgen. Zijt ge getrouwd?

MAX: Spijtig genoeg wel, ja.

TOINE: Kinderen?

MAX: Ene zoon. Onze Jos. Ploegbaas in een glasfabriek. En gij?

TOINE: Wel euh, ik ook ja.

MAX: Wat gij ook?

TOINE: Ik ben ook getrouwd. Twee grote kinderen. Ne zoon en een dochter.

MAX: En al drie maanden hier?

TOINE: Ja, van een stelling gevallen met mijne kop op een eternieten buis. Zes weken coma, twee keren geopereerd en ge kent dat hé.

MAX: En nog niet genezen zeker? Ja, ik ken dat. Ik ben al drie jaar op de ziekenkas. Overspannen, zegt den huisdokter, maar 't is door het gezaag

van ons Marta, denk ik. En kleinkinderen heb ik niet en die zullen er ook nooit komen. Josée, de vrouw van onze Jos is... is euh..., allé het machien is kapot, zal ik maar zeggen.

TOINE: Zeg Max, we gaan ons klaarmaken voor 't middageten. Ge komt maar naast mij zitten in de refter. Is den Bernard al hier geweest?

MAX: Den Bernard...? Welke Bernard...?

TOINE: Bernard de Waal; van hier rechtover op kamer 35...?

MAX: Nee, nog niet gezien. Alleen Potter is hare nieuwjaarsbrief komen aflezen.

TOINE: Potter is diensthoofd van deze vleugel.

MAX: Precies ook geen gewoon. Volgens mij is 't een goei om 't verkeer te regelen voor de olifanten in Afrika.

TOINE: Och, ge moet u niet teveel aantrekken van haar. Over 't algemeen hebt ge daar niet veel last mee. Ze komt wel eens binnen op momenten dat ge haar niet verwacht, maar voor de rest is dat hier rustig. Te rustig, moet ik zeggen. Het zou eens deugd doen als er wat leven in de brouwerij zou komen.

MAX: Ge gaat toch van mij niet verlangen dat ik...

TOINE: (onderbreekt) ...Nee nee Max, ik wil alleen maar zeggen dat ge u hier stik gaat vervelen. Na drie dagen al weet ge uit uwe kop waar het plafond slecht geverfd is. We hebben teveel tijd hier en daar gebeurt hier niks, verstaat ge. Als ge niet oppast wordt ge hier nog zieker dan ge zal zijt.

MAX: En de andere patiënten?

TOINE: De ene helft is al wat zotter dan de andere. Ze vormen allemaal groepkes. Daarom zou ik het tof vinden als gij bij ons kwam.

MAX: Ik ben niet van plan om hier lang te blijven, hé Toine!

TOINE: Dat zeggen ze allemaal als ze hier arriveren. Max, ge moet eerlijk zijn, als ge niks mankeert dan duwen ze u hier niet binnen hé.

MAX: Daar hebt ge gelijk in.

TOINE: Gij zijt toch niet van plan om heel den dag alleen op uw bed blijven te liggen kniezen?

MAX: Ik voel me hier niet op mijn gemak. En dat huisreglement...

TOINE: (onderbreekt) Die preek van Potter moet ge met ne korrel zout nemen. We gaan subiet eten. Och ja, voor dat ik het u vergeet te zeggen, als ge iets nodig hebt dan vraagt ge 't maar aan Victor, de klusjesman. Iemand met een hart van goud.

MAX: Okee, we zullen onze plan wel proberen te trekken.

TOINE: Allé dan tot subiet in de eetzaal. (af)

MAX: (neust wat rond in de kamer) We zullen onze plan wel trekken, daarom zijn we toch op de wereld, om onze plan te trekken. Vanaf ge klein zijt tot ge oud en versleten zijt moet ge altijd uwe plan maar trekken.

(Blankaart komt binnen, zoals steeds opgewekt)

BLANKAART: Koekkoek....

MAX: Wie we hier hebben.

BLANKAART: Kennen wij elkaar?

MAX: Waarom?

BLANKAART: Omdat ge zo zegt: wie we hier hebben?

MAX: Nee, maar gij komt zo opgewekt binnen. Daar schrik ik van. Ik zou eerder het omgekeerde verwachten hier in dit... in dit..., ik zou zeggen, het laatste station voor de hel...!

BLANKAART: Ik ben Irene Blankaart, verpleegster. Iedereen noemt mij hier juffrouw Blankaart. Ik kom kennismaken met de nieuwe patiënt.

MAX: Ik ben Max Van Tillaar. Gij komt toch niet kennismaken gelijk die gendarm?

BLANKAART: Is Potter ook al op de kamer geweest, ja?

MAX: Precies ne gepensioneerde legercommandant.

BLANKAART: Potter is soms wel iets te streng voor de patiënten. We proberen haar al jaren naar een andere vleugel te krijgen, maar dat blijkt niet zo gemakkelijk. We proberen haar zo weinig mogelijk erin te betrekken als er problemen zijn. Die kunnen we beter onder elkaar oplossen. Zij blaast alles op als er eens iets gebeurt. Dan volgen er sancties en de schuldige wordt altijd te zwaar gestraft. Zelfs de onschuldigen worden gestraft. Meneer Max, als ge honger hebt dan kunt ge nu een maaltijd gaan nuttigen.

MAX: Zeg maar gewoon Max. Die "meneer" moet er bij mij niet bij zijn. Ik voel me nog gene meneer, ziet ge.

BLANKAART: Hebt ge al iemand gezien van onze gasten?

MAX: Van de gasten?

BLANKAART: Wel, zo noemen wij onze patiënten en het rustoord noem ik "gasthof". Dus vanaf nu logeert gij in suite 36 in gasthof "De dertien berken".

MAX: Toine is hier geweest en madam Potter, maar verder nog niemand.

BLANKAART: Heeft Potter u verteld dat de Dokter elke dag tussen 9 en 10 op kamerbezoek komt?

MAX: Ja. Ze heeft vanalles gezegd maar ik ben meer dan de helft al vergeten.

BLANKAART: Een goede raad, probeer bij de Dokter op een goed blaadje te staan. Hij is het ten slotte die beslist over de duurtijd van uw verblijf hier. Dus, probeer hem aan uwe kant te krijgen. Meestal lukt dat door beleefd te zijn tegen hem. Het is iemand die houdt van welgemanierdheid en hoffelijkheid. Dus altijd antwoorden met, ja Dokter en nee Dokter. Max, ik hoop dat ge u hier een beetje gaat amuseren en maak er het beste van. Deze namiddag kom ik nog eens langs. 't Is bijna 12 uur, ge kunt al naar de refter gaan. En denk niet dat dit het laatste station is voor de hel. Het kan ook voor de hemel zijn...! Eet smakelijk.

MAX: Ik heb geen honger!

BLANKAART: Dan eet ge maar tegen de honger die komt.

(Blankaart af. Bekijkt de inhoud van de kastjes. Bernard komt binnen)

BERNARD: Bonjour monsieur, je suis Bernard.

MAX: En ik ben Max Van Tillaar.

BERNARD: Aha Max. Maximilien. (lacht vriendelijk met een tic die hij het hele spel zal meedragen)

MAX: Nee gewoon, Max van Don van Voske Piet.

BERNARD: Voske Piet...?

MAX: Mijn grootvader heette Voske Piet en mijn vader Don.

BERNARD: 't Is uw grootvader zijn Pietje Vos...?

MAX: Nee, geen Pietje Vos maar Voske Piet.

BERNARD: Voske Piet...? (lacht weer met een tic)

MAX: Gij lacht zo raar?

BERNARD: Waarom gij niet lachen, Max?

MAX: Omdat Max geen reden heeft om te lachen.

BERNARD: Bernard wonen op kamer numéro 35.

MAX: En zijt gij al lang hier?

BERNARD: Oh ja, zeer lang. Vier week nondedieu. Dokter zeggen, Bernard zijn zot. Maar nee, Bernard zijn niet zot, Dokter zijn zot en madam Potter nog meer zot. Zo zot als deur. Maar zij zelf niet weten dat.

MAX: Moet gij niet gaan eten?

BERNARD: Ikke komen vragen of gij ook willen manger..., euh eten.

MAX: Max niet eet. Max genen honger. Maar gij wel eet alleen.

BERNARD: Bernard niet eten alleen. Ikke eten met Toine, mijne vriend. Gij al gezien Toine?

MAX: Ja.

BERNARD: Toine is goed man. Maar soms ook zot en dan pas op hé...!

MAX: Ze zullen hier allemaal wel zot zijn zekers, anders zaten ze hier niet.

BERNARD: Ja, allemaal zot. Gij ook zot, Max...?

MAX: Kijk me eens aan! (trekt enkele rare blikken en maakt daarbij vreemde geluiden)

BERNARD: Ja, ikke zien, gij zijn ook ene beetje zot. Gij niet kom mee eet met ons in de eetzaal?

MAX: Nee, ikke hebben gene honger.

BERNARD: Maar honger zal komen.

MAX: Als Max heeft honger, dan zal Max wel eten.

BERNARD: Dan misschien gij niks meer hebben om te eet. Maar Victor hebben altijd wel iets om te eet. Als gij Victor geven van de geld, dan Victor brengen voor u de eten. Victor is kloesjesman.

MAX: (verbetert) Klusjesman.

BERNARD: Ja kloesjesman. Victor zijn ook braaf man maar hij niet kunnen spreek. Victor nooit spreek.

MAX: Dat moet hij weten als hij niet graag spreekt.

BERNARD: Allé, Bernard gaan nu eet. Au revoir. (af)

MAX: Mijn Frans kan ik ook al wat bijschaven op die tien dagen. Ik heb hier alles bij de hand. En nu ga ik wat rusten. (legt zich op bed en sluit even z'n ogen)

(Victor komt stil binnen en stapt tot naast het bed. Hij wil het aangezicht zien van de patiënt die op bed ligt. Max opent de ogen en schrikt zich te pletter, Victor schrikt niet minder)

MAX: (ongerust) Wie zijt gij...? Ge komt hier zomaar binnen zonder te kloppen. Dat zijn geen manieren, hé maat! Of komt gij ook ne goeiendag zeggen?

(Victor schudt bevestigend)

MAX: Ik ben Max en hoe heet gij? (krijgt geen antwoord) Gij zijt toch gene patiënt in die werkkleren, neem ik aan?

(Victor probeert duidelijk te maken dat hij klusjesman is)

MAX: Oh, gij zijt de klusjesman. Dan zijt gij Victor...?

(Victor bevestigt en probeert duidelijk te maken dat hij alles naar binnen brengt indien Max dat wil maar Max vermoedt dat hij iets wil jatten uit zijn kast)

MAX: Nee nee, uit mijn kast blijven hé....! Dat is van mij....!

(Johanna, een debiele patiënte, komt binnen en wil Max beginnen kussen)

MAX: (voelt zich plots bedreigd en roept in de gang) Help...!Help...! Juffrouw Blankaart, help....!

(Blankaart spoedt zich naar binnen)

BLANKAART: Wat scheelt er, Max?

MAX: Ik word hier plots overvallen door die twee...! Ze willen mijn kast leegmaken, ze willen me kussen! Wat ga ik hier nog allemaal meemaken...?

BLANKAART: Dat is Johanna, een patiënte. Ze is er erg aan toe, maar ze doet geen vlieg kwaad. Ze maakt elke dag haar rondje door de kamers. Eigenlijk moet ze naar een andere vleugel, maar we laten haar niet in de steek. We zijn hier allemaal zo aan haar gehecht.

MAX: Maakt zij haar rondjes op deze manier?

BLANKAART: Max, ge moogt niet vergeten dat het hier allemaal patiënten zijn. Ge laat haar gewoon doen en ge vraagt haar rustig om uw kamer te verlaten. Maar beter haar gezelschap dan helemaal geen gezelschap.

MAX: (ad Victor) En wat komt die met z'n klakje hier doen?

BLANKAART: Dat is Victor, onze klusjesman.

MAX: Hij was in mijn kast aan 't snuffelen...!

BLANKAART: Victor is doofstom, maar hij kan u verstaan want hij kan liplezen. Hij is ook al jaren hier. Met hem kunt ge alles regelen om iets van buiten naar binnen te smokkelen, alhoewel het huisreglement dat verbiedt. Ik sluit mijn ogen en zolang madam Potter het niet merkt kan iedereen ervan profiteren.

MAX: En wat smokkelt hij zoal van buiten naar binnen? Een touw misschien om uw eigen aan op te hangen...?

BLANKAART: Als ge dat nodig acht, waarom niet? Alles wat niet te zwaar of te heet is brengt Victor aan de man.

MAX: Nu begrijp ik het allemaal zo'n beetje. Maar ik wil toch dat ze me gerust laten den eerste dag.

BLANKAART: Zoals ge zelf wenst, Max. Kom Victor, kom Johanna, we gaan door.

(Blankaart neemt Johanna en Victor mee richting deur)

MAX: Juffrouw Blankaart, zou het mogelijk zijn om hier elke dag een gazet te krijgen?

BLANKAART: Daar zal Victor wel voor zorgen. Hé Victor...?

(Victor knikt bevestigend. Victor vraagt met gebarentaal aan Max welke krant hij wil)

BLANKAART: (tot Max) Victor vraagt wat ge wilt lezen.

(Victor beeldt de Gazet van Antwerpen uit = Schelde, Schipperskwartier, heftig taalgebruik)

BLANKAART: (vervolgt tot Max) Wilt ge De Gazet van Antwerpen...?

(Victor beeldt Het Belang van Limburg uit = traag taalgebruik)

BLANKAART: Of Het Belang van Limburg...?

(Victor beeldt uit dat hij iedereen groet)

BLANKAART: Of leest ge liever den Dag Allemaal...?

(Victor is plots uitbundig)

BLANKAART: Of de Joepie...?

(Victor beeldt Kerk en Leven uit = nederig bidden)

BLANKAART: Of Kerk en Leven...?

MAX: Nee, breng mij Het laatste Nieuws maar.

BLANKAART: Dat komt in orde. (samen met Victor en Johanna af)

MAX: (staart voor zich uit naar de vierde muur, met gedempt licht) Ik hou dat hier nooit tien dagen vol. Ik word hier zot als ze me hier houden. Wat ne nest, wat ne nest...! Ze zullen Max Van Tillaar met kettingen moeten vastleggen want anders zal hij ontsnappen. Overspannen, zeggen ze. Ik ben niet overspannen. Gij zijt zelf overspannen, madam Van Tillaar! Gij

zaagt teveel rond mijne kop! 't Is allemaal begonnen drie jaar geleden. Mijn vader sterft van z'n hart, mijn oudste broer sterft van z'n hart. Ik zal ook sterven van iets aan m'n hart. Als het eens harder bonst dan gewoonlijk, dan is dat een verwittiging dat ik moet oppassen, dat de dood dichtbij is. Daarom ben ik al drie jaar op de ziekenkas, schrik om plots te sterven. Wat kan ik hier nog verliezen in dit zottenhuis? Mijn waardigheid is al afgepakt. Ik hoor het de geburen al zeggen: Max van Don van Voske Piet zit in 't zottenhuis en hij zal er niet op één, twee, drie uit zijn. We zullen zien! Max van Don van Voske Piet zal hier rapper weg zijn dan ze allemaal denken want morgen vertrekt hij hier en waar hij zal arriveren..., dat zal niemand te weten komen.

TWEEDE BEDRIJF

(Max zit in pyjama op zijn bed en leest de krant Het Laatste Nieuws. De Dokter komt binnen met een dossier)

- DOKTER: Bent u Van Tillaar?
 MAX: Ja.
 DOKTER: Wablieft?
 MAX: Ja, ik ben Max Van Tillaar.
 DOKTER: Ik vraag: bent u Van Tillaar?
 MAX: En ik antwoord: ja, ik ben Van Tillaar. Zo simpel is dat.
 DOKTER: Dat is nog zo simpel niet. Wie is hier Dokter, u of ik?
 MAX: Ik had het graag geworden, maar mijn ouders hadden er de centen niet voor.
 DOKTER: Goed. Laat maar zo, maar in 't vervolg wil ik aangesproken worden met « Dokter ». Verstaan...?
 MAX: Wel ja, als ik eraan denk.
 DOKTER: En wat zijn de problemen, Van Tillaar?
 MAX: Daar is eigenlijk maar één probleem, en dat is dat ons Marta me hier gisteren heeft binnengebracht en ik wil hier zo snel mogelijk weer buiten.
 DOKTER: Dat willen ze allemaal, niet waar. (kijkt in het dossier) Blijkend uit het onderzoek zijn er symptomen van depressie, overspanningen, angstaanvallen en fobieën. Ik heb nog nooit meegemaakt dat er iemand met zulke problemen hier al na één dag naar huis mag. Dus, zet dat idee al maar uit uw hoofd.
 MAX: Ge gaat me hier toch geen drie maanden houden zeker?
 DOKTER: Dat zal van u afhangen. Van uw gedrag en uw wil om te genezen. Ga eens op bed liggen, Van Tillaar...!

(Max legt zich op bed. De Dokter neemt zijn bloeddruk)

- DOKTER: Uw bloeddruk is goed. Doe nu gelijktijdig uw linkerbeen en uw rechterarm eens naar omhoog! En nu omgekeerd, rechterbeen en linkerarm! Kijk nu eens ernstig in mijn ogen.
 MAX: Ernstig Dokter?
 DOKTER: Ja ernstig, zonder ook maar de minste emotie.
 MAX: Zo...? (doet alle moeite)
 DOKTER: Kunt ge niet beter?
 MAX: Nee.
 DOKTER: Probeer nu ook nog die glimlach van uw gelaat te krijgen. (dit loopt niet van een leien dakje) Daar zit iets vreemds in uw blik... !
 MAX: Verdomme, dat is niet gemakkelijk zeg!
 DOKTER: U probeert me toch niet voor het lapje te houden, hé Van Tillaar?
 MAX: Ikke...? U voor het lapje houden...? Nee, ik zou niet durven...!
 DOKTER: Wist u dat men op een gezicht vele ziektes kan aflezen ? Wist u dat? Kan u niet een beetje ernstiger kijken?

MAX: Ik probeer, maar als ik die neus van u bekijk, dan..., dan...
 DOKTER: (onderbreekt) U moet niet alleen naar mijn neus kijken, u moet in mijn ogen kijken! (nijdig) Kom, zet een ander gezicht op, man...!
 MAX: Als ge efkes tijd hebt dan zal ik het uit mijn valies halen! Ik ben ooit eens op een patersschool geweest en daar was daar ne pater die just zone stomme kop had gelijk gij!
 DOKTER: Dat moet ik niet weten, ik moet weten of ge ziek zijt...!
 MAX: Moet ik nog lang blijven kijken want ik krijg krampen in mijn kaken?
 DOKTER: Nee, ge moogt uw spieren ontspannen nu. Uw wangen ontspannen, uw kin ontspannen, uw ogen ontspannen. Maak ontspannende bewegingen met al de spieren van uw gezicht.
 MAX: (trekt vreemde gezichten met neus en tong en wangen) Is 't zo goed?
 DOKTER: Ga nu eens met uw voeten van het bed zitten.

(De Dokter neemt een hamertje en slaat op Max z'n knie, maar z'n been blijft bewegingloos hangen)

DOKTER : Tiens, geen reactie..., dat is niet zo best...!

(De Dokter noteert het in zijn dossier terwijl Max zijn rechtervoet tegen het achterwerk van de Dokter schopt)

DOKTER : Wat was dat...?
 MAX: Dat was dè reactie, Dokter.
 DOKTER: Dat was nogal laat hé...! Vindt u ook niet, Van Tillaar...?
 MAX: Maar ze was er, hé Dokter.
 DOKTER: U hoeft momenteel nog geen medicatie te nemen, maar uw toestand mag niet verslechteren.
 MAX: Mag ik straks een slaappilleke hebben, Dokter? Ik slaap zo slecht hier.
 DOKTER: Als wij het nodig achten krijgt u een slaaptablet. Zo, dat was het dan. Tot morgen, Van Tillaar.
 MAX: Ja.
 DOKTER: Alstublieft...?
 MAX: Ja Dokter.

(Dokter af. Bernard komt binnen)

BERNARD Aha Max, Dokter zijn al weg?
 MAX: Is hij bij u ook al geweest?
 BERNARD: Ja.
 MAX: Moet gij ook altijd in zijn ogen kijken?
 BERNARD: Ja, elke dag. Maar ikke altijd lachen. Ikke zien de neus van de tomaat en zijne flapoor, ikke altijd schieten in de lach. Gisteren zeggen Dokter dat hij graag de achterkant van mijne gezicht willen zien. Ik heb hem toen mijne poep laten zien. Dan Dokter zeggen: Bernard zijn nog ziek. U nog lang moeten blijven hier.

(Toine komt binnen)

- TOINE: Allé, dat is ook weeral voorbij. (wrijft enthousiast in z'n handen) Allé, wat gaan we vandaag allemaal doen?
- MAX: Jamaar, ge vertelde me gisteren dat het hier allemaal zo eentonig is.
- TOINE : Ja, maar dat kan nu veranderen met u erbij.
- MAX : Wat wilt ge dan? Wilt ge hier eens een feestje organiseren?
- TOINE: Dat zou ik maar vergeten, als ge hier na tien dagen weg wilt.
- MAX: We kunnen misschien eens gaan wandelen naar het dorp?
- TOINE: Max, we kunnen hier niet buiten. Het domein is omringd door nen draad van twee meter hoog.
- MAX: We zullen eerst nen borrel drinken en dan zullen we beslissen.

(Max schenkt zich een borrel jenever uit en drinkt)

- MAX : Nog iemand goesting?
- TOINE: (na oogcontact tussen hem en Bernard) Eigenlijk mag het niet, maar brood kost ook geld. Kap maar ene in.
- MAX: En gij Bernard, ook nen borrel?
- BERNARD: Ja ja.

(Max schenkt voor iedereen een borrel uit)

- BERNARD : (drinkt z'n borrel in één teug leeg, daarna komt het branderig gevoel) Mon Dieu, mon Dieu..., dat zijn heet in de buik van Bernard...!
- MAX: Kap vanaf nu zelf maar in. Als de flessen leeg zijn dan laten we Victor er andere meebrengen. Wie wil er een sigaar?
- BERNARD: Ikke.
- TOINE: Ja, ik ook wel.

(Max gaat rond met de sigarenkist, de sigaren worden aangestoken)

- MAX: Toine, waarom zit ge me zo aan te staren?
- TOINE: Ik vind het fijn om zo ne mens als gij bezig te zien. Ik denk dat het leven hier gaat veranderen met u.
- MAX: Waarom denkt gij dat?
- TOINE: Gij weet wat ge wilt. Gij durft in te gaan tegen de regels. Gij veegt uw kas aan alles. Zo'n temperament. Alles wat ik mis, daar loopt gij van over.
- MAX: 't Wordt hoogtijd dat we hier wat ambiance in de zaak gaan brengen. Drink nog maar eens leeg.
- BERNARD : Oeioei... , weeral van de tap. Bernard kunnen niet goed volgen.
- MAX : Als Bernard niet kunnen volgen dan moet Bernard wat harder lopen.
- BERNARD : Ikke lopen... ? Waar moet ikke lopen... ?
- TOINE : Bernard moet niet zoveel drinken want hij pakt nogal zwaar pillen.
- MAX : Toine, ik heb die jenever niet meegebracht om in den ezel z'n oren te kappen hé.

- TOINE: We moeten wel oppassen met Johanna, hé Max.
 MAX: Waarom?
 TOINE: Ze durft Potter al eens gaan vertellen wat er hier op de gang allemaal gebeurt. Dat is niet met slechte bedoelingen, maar ondertussen komt Potter het toch maar te weten. En dan zal de kermis hier rap gedaan zijn.
 MAX: We doen toch geen vlieg kwaad. Allé, wie heeft daar nu last van als wij hier gezellig zitten te genieten.
 TOINE: We hebben hier gisteravond tot half twaalf zitten klappen. Als Johanna dat weet dan gaat ze dat vertellen tegen Potter.
 MAX: En Potter, is dat nen doordrijver of probeert die ons alleen maar bang te maken?
 BERNARD: Potter is gendarm. Als Bernard spreken met Potter dan altijd, oui madam en non madam. Maar als Potter zijn weg, achter de rug Bernard zeggen prrrt...! (met middelvinger langzaam in de hoogte) Potter zijn slecht mens...!
 MAX: En die eenzame cel, wat moet ik me daarbij voorstellen?
 TOINE: Daar zeggen ze «het eilandje» tegen. Spreek me daar niet over!
 MAX: Ge hebt er dus al ingezeten?
 TOINE: Ja, al vier dagen miljarde. Dat valt niet mee hé. Weinig licht, stinken naar zweet, stinken naar tranen. Zo had ik me altijd al een ècht concentratiekamp voorgesteld. Ik had nog geluk dat ik er niet alleen zat. Een zwaar geval van nen andere vleugel zat naast mij. Ik ben eruit gekomen met een bloedneus, een gekloven bovenlip en twee blauwe ogen...!
 MAX: Gevochten?
 TOINE: Nee, mijne collega tekende met krijt enkele lijnen op de muur en ik moest erover springen...!
 MAX: Is dat ècht?
 TOINE: Pas op, er zitten zwaar gevallen op den andere vleugel hé. Wij zitten hier nog aan de goeie kant.
 MAX: En wat had ge mispeuterd, Toine?
 TOINE: Een lege tas naar de kop van Potter gesmeten. Die kan ne mens zo uitdagen hé dat hij razend wordt...! Maar als patiënt 't is uw plicht om dan toch kalm te blijven volgens het huisreglement. (bladert door de krant)
 MAX: En gij Bernard, zijt gij ook al op vakantie geweest in «het eilandje»...?
 TOINE: Nee. Bernard is nen bangerik.
 BERNARD: Nee, ikke niet bang. Ikke nooit bang. Nog niet van ene muis.
 TOINE: (toont een artikel in de krant) Moet ge hier lezen..., nen bankoverval, 200.000 euro buit. En hier..., Securitas overvallen, daders met 800.000 euro weg. En het houdt niet op. Hier, een naftstation op de autostrade voor de veertiende keer overvallen. Daders en buit spoorloos... !

(Blankaart komt binnen)

BLANKAART: (slaat met haar handen het rookgordijn uit elkaar) Hier zitten de

leeuwen. Ze hebben hier een rookbom binnen gegooid zeker? (zet het raam open)

TOINE: Juffrouw Blankaart, we hebben nog ene persoon nodig, dan kunnen we kaarten.

BLANKAART: Och ja, vooruit dan. Ik heb een kwartiertje tijd. Wat gaan we doen? Jokeren? Iets anders ken ik niet.

BERNARD: Nee, wij gaan speel van de strippoker.

MAX: Hoor dat aan, hoor dat aan, hij is nog niet droog achter z'n oren en hij wilt al gelijk de grote mensen spelen.

BERNARD: Ikke niet droog achter mijne oor ? Max en gij dan verdoemme? Ik in de stad altijd met de kaart spelen en dan ook spelen met de madam.

TOINE: Ge hoort het, hé Max. Bernard spelen met de madam.

BLANKAART: We zullen afspreken, hij die verliest betaalt een taart.

MAX: Waar gaat gij hier een taart vinden?

BLANKAART: Victor zal die wel meebrengen.

MAX: Ik vind eigenlijk dat die Victor hier in De dertien berken nogal ne belangrijke rol speelt.

TOINE: Och Max, zeg Victor vandaag dat ge tegen morgenmiddag ne boutrel van zes meter nodig hebt, wel dan hebt gij tegen morgenmiddag die boutrel van zes meter. Vraag hem morgen nen ezel die kan zingen, dan zal Victor u nen ezel brengen die kan zingen. Mits betalen natuurlijk.

BLANKAART: Hoe zit het nu? Gaan we nog kaarten of niet? Ik heb niet de hele dag tijd, hé gasten.

TOINE: Er zijn geen kaarten.

BLANKAART: Hoe er zijn geen kaarten? En in de eetzaal?

TOINE: Ook niet. Die heeft Johanna kapot gescheurd.

BLANKAART: Laat Victor dan zo gauw mogelijk ne nieuwe boek kaarten meebrengen. (veert recht) Heren, ik heb nog wat werk te doen. Pas op met de sigaren dat er niets in brand vliegt. Voor Potter hoeft ge niks te vrezan vandaag want ze heeft verlof.

MAX: Juffrouw Blankaart, als ge Victor ziet dan moet ge hem eens naar suite 36 sturen.

BLANKAART: Ja, ik hoor het al. Ge zult het hier vlug gewoon zijn, Max.

MAX: Denkt ge dat?

BLANKAART: Nee, daar ben ik wel zeker van, met zo'n gezelschap. (af)

MAX: Wie heeft er nog dorst? (schenkt uit)

TOINE: Max, vertel ons nog eens waarom ze u «Max» noemen.

MAX : Jamaar dat heb ik u gisterenavond toch al verteld.

TOINE : Jaja, maar ik hoor het u zo graag vertel.

MAX: Wel, gelijk ik gisteren al verteld heb, ik heet eigenlijk Peter Van Tillaar. Zo staat het op mijn paspoort. Maar we kwamen eens uit het café, allemaal goed aangeschoten, en daar staat ne geitebok. Een groot geweld met zo'n horens, ge kon er zelfs op rijden. Dus ik spring op die bok, die sjarel vertrekt vierklauwens, het café binnen, tafels omver, stoelen omver, terug naar buiten..., en just voor de mesthoop stopte hij. Maar dat was niet gewoon stoppen, dat was hup..., en hij stond stil. En den deze vloog met zijn klikken en klakken op de mesthoop! En omdat

- die bok «Max» heette, hebben ze mij vanaf toen ook «Max» genoemd.
- BERNARD: Max, de geitebok!
- MAX: (veert recht) Zèg gaan wij nog wandelen? Dan moeten we ons gaan klaarmaken hé.
- BERNARD: Bernard niet wandelen. Toine, gij ook niet. Max vertellen nog over geitebok. Dan ikke vertellen over de madam in de stad en dan Toine vertellen.
- TOINE: Ik heb niet veel te vertellen. Weet ge dat die jenever al aan 't werken is in mijne kop.
- BERNARD: Ikke ook in kop. Kop is heet. Subiet boem..., in de lucht...!
- MAX: Is die Victor wel te vertrouwen?
- TOINE: Ja. Waarom?
- MAX: Ge zegt dat hij alles binnen smokkelt.
- TOINE: Alles. Maar hij moet betaald worden. Hij is de enige persoon die men niet controleet bij het binnen en buitengaan.
- MAX: Ik heb gezien dat er ne garde zit aan de ingang.
- TOINE: Ja, dag en nacht zit daar iemand. Wie gaat er nu nen doofstomme klusjesman controleren? Waarom vraagt ge dat, Max? Zijt ge iets van plan...?
- MAX: Ja, ik heb plannen, maar 't is misschien nog iets te vroeg.
- TOINE: Ge hebt maar tien dagen tijd hé, vergeet dat niet.
- MAX: Dan moet ik u nog iets verklappen, volgende week wordt ik vijftig. Eigenlijk heb ik spijt dat ik mijne verjaardag thuis niet kan vieren, maar eigenlijk toch ook weer niet. Thuis heb ik geen vrienden. Als ik thuis nen borrel drink dan begint ons Marta weer een zaag te spannen en dan kom ik weer onder de stress. Hier kraait er genen haan over. Hoe dan ook, ik heb goesting om iets te doen, maar ik weet niet wàt.
- BERNARD: Max, wij kan toch van de feesten hier. Eet en dans en zing van de patat... (zingt) ...«Viva bomma, patat met saucisse... !» En van... (zingt weer) «En als we dood zijn gaan wij nog niet naar huis..., gaan wij niet naar huis...»
- MAX: Wat denkt ge daarvan, Toine? Ik zal wel zorgen dat er eten en drinken is. Ja, we gaan hier mijn verjaardag vieren, maar we moeten dan wel te weten komen of Potter hier aanwezig is volgende week.
- TOINE: Wanneer is 't?
- MAX: Volgende maandag.
- TOINE: We kunnen eens polsen bij juffrouw Blankaart.
- MAX: En wie gaan we uitnodigen... ?
- BERNARD: Ikke en Toine en Max.
- MAX: Hebben we hier muziek?
- BERNARD: Zovele gij maar willen. (zet de kamerradio aan, we horen het nummer De Vogeltjesdans. Bernard danst op het ritme)
- MAX: Dat is dan geregeld voor maandag. Als subiet Victor langskomt dan zal ik mijn bestelling doen. Hoelang moet dat op voorhand besteld worden?
- TOINE: Vandaag bestellen, morgen leveren.
- MAX: (kuiert rusteloos door de kamer) Maar ik heb goesting om nog iets te doen hier en ik weet niet wàt.

BERNARD: Max, kak dan in uwe broek hé. Of zoiet.

MAX: Snulleke.

TOINE: Ik heb daar al drie maanden goesting voor.

BERNARD : Om in uwe broek te kak?

TOINE : Nee Bernard, om hier die dagelijkse sleur te breken.

MAX: Toine, dan hebt gij al drie maanden uw vrouw en uw kinderen niet meer gezien, of wat? Valt dat niet zwaar?

TOINE: Daar zijn dingen waar we hier niet over spreken. Dat staat buiten de zaak.

MAX: Maar hebt ge dan soms geen goesting om... om uw kinderen...

TOINE: (onderbreekt kordaat) Nee...!

MAX: En zijt gij getrouwd, Bernard?

BERNARD: Bernard nooit trouwen. Madam willen Bernard maar Bernard willen niet de madam. Soms willen Bernard wèl de madam, maar niet voor te lang. Madam kost beaucoup d'argent! Wat is argent, Toine?

TOINE: Geld, veel geld.

BERNARD: Madam dan zoeken achter mijne geld hier... (tast aan z'n kruis) ...maar madam lomp want geld is hier...! (tikt tegen z'n binnenzak)

MAX: Hebt ge soms geen goesting om los te breken?

TOINE: Hoe kunt ge u hier uitleven als gevangen zit als een rat in de val?

MAX: Dat is op te lossen.

BERNARD: Bernard niet losbreken, Bernard dan naar «het eilandje» en Bernard daar niet graag zijn.

MAX: Och, dat is maar een paar dagen op uw tanden bijten.

TOINE: Maar wat zijt ge dan van plan, Max?

MAX: Ik heb plannen, grote plannen, maar daar wil ik eerst eens met Victor over spreken.

BERNARD: Victor niet spreek, Victor alleen met handen spreek.

MAX: Jaja, dat heb ik al verstaan. Juffrouw Blankaart ging hem langssturen heeft ze gezegd.

TOINE: Juffrouw Blankaart..., nog zo iemand die ze met haar voeten spelen. Weet ge wat die hier verdient? 1.000 euro per maand. De laagste categorie. Die is veel te goed en Potter profiteert van haar. Ze beloven haar vanalles, maar ze houden hun belofte niet. Die heeft ook al veel meegemaakt.

MAX: Is zij getrouwd?

TOINE: Was. Twee maanden geleden is ze gescheiden. Pech gehad met hare vent. Ge kent dat toch, te goed is half zot.

(Victor komt binnen. Er steekt een potlood achter z'n oor)

MAX: Daar is de man die we nodig hebben. Victor, kunt gij voor mij eens iets meebrengen ?

(Victor knikt bevestigend)

MAX : Hebt ge iets om te noteren, want ik heb voor u nen hele waslijst bijeen?

(Victor zoekt achter z'n potlood)

TOINE : Wat zoekt ge, uw potlood...?

(Victor knikt bevestigend)

TOINE : Dat zit achter uw oor.

MAX : Zijt ge gereed om te noteren ? Allé, hier gaan we...

(Victor zal alles proberen te noteren met z'n potlood, met tussenpozen zal hij aan het puntje van z'n potlood likken om het schrijfbaar te maken)

MAX : Vijf flessen rode wijn, vijf flessen witte wijn, één taart met veel slagroom, vijftien patékes..., en breng ook nog maar twee flessen jenever mee.

(Victor wil Max iets duidelijk maken)

MAX : (tot Toine) Wat zegt 'm...?

TOINE : Hij zegt dat hij niet kan volgen.

MAX : (herhaalt) Vijf flessen rode wijn, vijf flessen witte wijn, één taart met veel slagroom, vijftien patékes en twee flessen jenever. En ook nog... (beweegt nu enkel zijn lippen voor «draadtang») ...en dan ook nog een... (beweegt weer enkel zijn lippen voor «revolver»)

(Aan Victor z'n blik kunnen de anderen merken dat het wel iets speciaals moet zijn dat Max bestelt)

MAX : Hebt ge alles genoteerd?

(Victor bevestigt)

MAX : Alles leveren ten laatste tegen maandag als 't kan.

TOINE: Ge moet wel zien dat alles in uw kast gaat, hé Max.

BERNARD: Als kast van Max zijn vol dan alles in kast van Bernard.

MAX: (tot Victor) Moet ik geld meegeven of is 't goed als ik betaal bij levering?

(Victor knikt bevestigend)

MAX : En voor de rest brengt ge nog wat benodigdheden mee om een feestje te bouwen hé. Wat toeters en bellen, van die gekleurde hoedjes, wat slingers, enzovoort. Ge weet wel wat ik bedoel, hé Victor. Oké?

(Victor wil Max nog iets duidelijk maken)

MAX : (tot Toine) Wat zegt 'm... ?

TOINE : Dat is nen hele hoop, zegt hij, maar dat is geen probleem voor hem...

(Victor wil weer iets duidelijk maken door even aan z'n kruis te lichten)

TOINE : (vervolgt tot Max) ...Hij zegt dat hij alles wel in ne zak zal steken.

(Nu maakt Max een pot-gebaartje naar Victor)

TOINE : Wat antwoordt gij, Max ?

MAX : Dat hij moet oppassen voor Potter... !

BERNARD : Ja, pas op voor Potter. (lacht weer met z'n tic)

MAX : (tot Toine) Den Bernard lacht soms wel raar hé.

TOINE : Dat heeft hij niet van vandaag.

MAX : Gaat gij dat allemaal kunnen vinden, Victor?

(Victor knikt bevestigend)

MAX/ Waar gaat gij dat allemaal halen?

(Toine zal vertalen wat Victor uitbeeldt)

TOINE : In de winkel, zegt 'm... (vertaalt als Victor aan z'n elleboog tast) ...op den hoek... (als Victor twee borsten uitbeeldt) ...van de melkerij... !

MAX : (tot Victor) Ge staat anders goed met dat koerspetje. Zijt gij supporter van ne coureur ?

(Victor bevestigt)

MAX : Van wie ?

(Victor uit enkel hoge tonen)

MAX : Van Johan Musseeuw ?

(Victor bevestigt en gaat er vandoor. Toine staart met een brede glimlach door het venster)

MAX: Toine, waarom staat gij daar zo genietend te lachen?

TOINE: Ik ben blij, en dat is den eerste keer sinds ik hier ben. Ne mens als gij hebben we hier al die tijd gemist. Iemand die zegt, zo is het en niet anders. Och God, wat hebben we hier nog te verliezen? We zijn hier afgesloten van de buitenwereld. We tellen niet meer mee. Ginder achter den draad is 't leven. Maar ze kunnen het ginder ook zonder ons. Ge ziet wel. Het zal vreemd zijn, denk ik, den eerste dag dat ze me hier lossen, weer in die gewone wereld. Ik zal terug moeten gaan werk zoeken, terug die gewoontes aannemen van «dat mag en dat mag

niet... ! Niet buiten de schreef lopen... !»

MAX: Zit ge zonder werk, Toine?

TOINE: Ja, ik heb ondertussen bericht gekregen dat ze me afgedankt hebben. Wat zijn ze nog met mensen die in een instelling gezeten hebben?

MAX: Ge moet niet zo negatief denken, Toine. Ge moet u weren tegen hen. Ge moet laten voelen dat ge nog leeft, al is dat niet gelijk zij en al is dat met een ander filosofie over het leven. We zijn nu eenmaal op de wereld. We hebben onszelf toch niet geschapen. Wat verlangen ze van ons? Dat we uit het raam springen? Dat wij onze polsen oversnijden? Nee, dat is te gemakkelijk voor hen. Dan zijn ze te vlug van ons vanaf. Wij zijn er en we blijven er, eender op welke manier. We zullen ze eens laten voelen dat wij nog steeds leven en niet moeten onderdoen voor hen aan de andere kant van de draad...!

BERNARD: Wat gij allemaal spreek, Max? Bernard niet verstaan.

MAX: Dat komt nog jong, dat komt nog. Maar mijn Frans is niet zo goed dat ik het allemaal kan uitleggen in uw taal. We gaan beginnen met... (toont de krant) ...nen bankoverval...!

BERNARD: (verbaasd) Bankoverval...?

TOINE: (verontwaardigd) Nen bankoverval...? Waarom...?

MAX: Simpel. We komen in de gazet, we zijn eens buiten geweest en we hebben nen hoop geld.

TOINE: Ik kan wel wat geld gebruiken, maar ik zie niet in hoe...

MAX: (onderbreekt)... hoe we dat gaan doen? Laat dat maar aan mij over. Ik regel alles...!

TOINE: Meent ge dat nu?

MAX: Waarom niet? Ge zegt zelf, wat hebben we nog te verliezen?

TOINE: En met wie gaan we dat doen?

MAX: Ikke, gij en den Bernard.

TOINE: Dat durft den Bernard niet.

BERNARD: Wàt Bernard niet durf...?

MAX: Ik, Toine en gij gaan een bank overvallen...!

BERNARD: Overvallen de bank...? Voor de geld...?

MAX: Ja, voor de geld, en ook een beetje voor 't amusement.

BERNARD: Bernard meedoen.

TOINE: (twijfelend) Ik moet er eerst nog eens over nadenken.

MAX: Ik moet het weten tegen volgende week, hé Toine. Het plan moet eerst goed uitgewerkt worden en ik heb nog veel materiaal nodig, héél veel!

TOINE: Bernard, wat denkt gij ervan?

BERNARD: Ikke denken niks. Ikke doen wat Toine doen en wat Max doen.

TOINE: En 't geld?

MAX: Dat is allemaal voor u en voor Bernard.

TOINE: En waar vluchten we naartoe?

MAX: Ik moet eerst weten of ge meedoet en dan pas kunnen we 't plan verder uitwerken.

TOINE: Goed. Ik doe mee. Op één voorwaarde... !

MAX: En dat is...?

TOINE: Dat er niemand wordt doodgeschoten.

MAX: Ziet ge mij in staat om iemand te vermoorden?
TOINE: Ik ken u nog maar enen dag.
MAX: Als ge mij niet vertrouwt dan beginnen we er niet aan! Ik zou het maar doen omdat ge hier allebei al nen hele tijd zit te kniezen en te knorren. Ge spreekt over ééntonigheid, wel, dat is nu eens wat anders hé!
TOINE: Dat moogt ge wel zeggen. Dat is nu eens iets héél anders. En als die overval mislukt ?
MAX: Blader eens door de gazet, één keer op tien pakken ze de daders.
BERNARD: Bernard gaan nu rust op de bed. Jenever in de kop. (gaat er vandoor)
MAX: Is dat van de schrik dat die het aftrapt?
TOINE: Och Bernard is nen brave jongen. Ik zou het spijtig vinden als hem iets zou overkomen. Hij is enige zoon. Zijn moeder woont in de stad. Maar we moeten oppassen met hem jenever te geven. Hij neemt zwaar pillen in.
MAX : Gaat hij regelmatig naar 't stad ?
TOINE : Maar nee. Hij heeft 't altijd maar over «de madam in de stad», maar hij komt hier niet buiten, just gelijk ik.
MAX: Zou Bernard in staat zijn om met ons mee te doen?
TOINE: Ik weet het niet. Gij hebt hem nog niet bezig gezien als hij z'n kuren heeft hé, maar ikke wel... !
MAX: Hoe bedoelt ge?
TOINE: Wel, als ge hem zo ziet zoudt ge zeggen dat hij niks mankeert, maar hij heeft het met z'n toeren erg, héél erg. En dat begint altijd met niezen, vijf à zes keer niezen achtereen en ga dan maar direct iemand roepen of 't is te laat...!
MAX: Gij zou hem dus niet meenemen?
TOINE: Ik ben er niet helemaal gerust in. Nu is 't al een paar dagen geleden dat hij het nog gehad heeft. We kunnen het proberen, hé Max. Klinkt het niet dat botst het hé.
MAX: Laat ons nog eens drinken op de goede afloop. Ons Marta moest het weten. Ik peins dat ze mijne kop uittrok.
TOINE: Laat ons gaan wandelen hier op het domein, dan kunnen we alles nog eens rustig bespreken.
MAX: Wel ja en dan kunnen we gaan eten. Ik heb er honger van gekregen. Maar ik ga me eerst omkleden.

DERDE BEDRIJF

Eerste scène

(De Dokter komt binnen en vindt niemand op de kamer)

DOKTER : Van Tillaar...? (luider) Van Tillaar...?

(De Dokter verlaat kwaad de kamer en keert onmiddellijk weer met Potter)

POTTER: (in lichte paniek) Maar hoe is dat toch mogelijk...? Ze weten dat u tussen 9 en 10 op de kamer komt...!

(Blankaart komt binnen)

BLANKAART: (tot Potter) U hebt mij geroepen, madam?

POTTER: Ja, ga onmiddellijk meneer Van Tillaar zoeken!

BLANKAART: Maar... maar...

POTTER: (onderbreekt) Niks te maren! Hij is er niet! Dat ziet ge zelf toch ook!

BLANKAART: Hij zal toch niet ontsnapt zijn? Het is vandaag zijn verjaardag.

DOKTER: Dat zijn gevaarlijke dagen voor zulke patiënten! (tot Potter) U weet toch dat u verantwoordelijk bent voor uw patiënten? Ga hem onmiddellijk zoeken, al moet u er politie bijhalen!

POTTER: Maar hij kan onmogelijk dit domein verlaten hebben, Dokter. Hij kan niet verder dan de tuin.

DOKTER: Ga dan in de tuin kijken!

BLANKAART: Ik zal in de toiletten gaan kijken...

POTTER: (vervolgt) ...èn in de tuin, juffrouw!

(Toine komt binnen)

TOINE: Oh sorry...! (merkt de hiërarchie en wil onmiddellijk weer rechtsomkeer maken)

POTTER: (houdt Toine tegen) Kom binnen, kom binnen. Kunt gij ons misschien vertellen waar Van Tillaar is...?

TOINE: Max?

POTTER: Ja Max.

TOINE: Hij zat deze morgen nog naast mij in de refter.

DOKTER: Heeft hij u niet gesproken over een mogelijke ontsnapping...?

TOINE: Nee. Hij verjaart vandaag. Ik zie niet in...

POTTER: (onderbreekt) Goed, naar uw kamer nu en blijf daar tot de Dokter is geweest.

TOINE: (onderdanig) Ja madam. (af)

POTTER: Juffrouw Blankaart, waar wacht ge nog op? Doorzoek de toiletten, doorzoek alle kamers, de ontspanningskamer, de refter, de tuin en overal waar hij zou kunnen zitten...!

BLANKAART: Ja madam. (af)

(Bernard komt binnen)

BERNARD: (schrikt van zoveel aanwezigheid) Oh la la...! (wil snel weerkeren maar Potter houdt hem tegen)

POTTER: En gij, heb gij Van Tillaar gezien...?

BERNARD: Max?

POTTER: Ja Max.

BERNARD: Oui madame!

POTTER: Où est-il?

BERNARD: Il fait une promenade dans le jardin, madam. (af)

POTTER: (kijkt boos door het raam, dan nijdig) Verdomme, verdomme, verdomme hé...! Waar zit die toch...?

DOKTER: Ik heb niet de hele dag tijd om op hem te wachten. Verwittig me als u hem gevonden hebt en spel Van Tillaar nog eens duidelijk de les alvorens ik maatregelen tref...!

POTTER: Dokter, ik heb het u al menige keren gezegd, ik heb te weinig hulp op de rechtervleugel.

DOKTER: Het gaat goed, geen hulp nodig, iemand is verdwenen en plots hebt u handen tekort op deze vleugel. Wat moet het ander personeel met hun zware patiënten dan zeggen? Die klagen niet. Alleen u klaagt, madam Potter! (kwaad) U leidt deze rechtervleugel en indien u dit werk niet meer aankan, ja dan zullen we wel iemand anders aanduiden als diensthoofd! (af)

POTTER: (bij zichzelf) Dit gaat me mijne kop kosten! (nijdig) Maar dan gaan er nog klappen vallen hier...! Daar mogen ze zeker van zijn... !

(Blankaart komt hijgend binnen)

BLANKAART: Hij is nergens te vinden, madam.

POTTER: Hebt ge de security al verwittigd?

BLANKAART: Moest dat dan?

POTTER: Waarom betalen wij u eigenlijk? Gij verwittigt de security, ik verwittig de politie! En het zal hier gaan veranderen, juffrouw! Neem dat maar van mij aan! (ontdekt z'n reiskoffers) Hij kan toch niet ver zijn, zijn koffers staan hier nog! (trekt een kast open)

BLANKAART: Madam, het is niet toegestaan dat u in de kasten van de patiënten neust...!

POTTER: Ik mag alles...! (luid en boos) Alles...! (ontdekt de flessen jenever en toont ze aan Blankaart) Wist u hiervan...?

BLANKAART: Nee, madam.

POTTER: Zo zo..., zit dat zo met die Max Van Tillaar... ! Ik wil dat gij wat meer controle doet op deze dingen. Als de Dokter dit te weten komt dan vliegen er werknemers op straat, juffrouw! En kleintjes zoals gij zullen eerst vertrekken...! Stop dat maar goed in uw oren... !

(Max komt nietsvermoedend binnen)

- MAX: (spottend tot Potter) Heeft madam goesting in nen borrel? Wacht ik zal een glas nemen. Maar neem dan de fles die al begonnen is.
- POTTER: (woedend) Meneer Van Tillaar... (geeft de flessen aan Blankaart) ...waar was u?
- MAX: Ik maakte een wandeling.
- POTTER: Alleen?
- MAX: Ja.
- POTTER: U hebt geen enkele reden om op dit uur een wandeling te maken! Er wordt van u verwacht dat u tussen 9 en 10 op de kamer bent en blijft tot de Dokter is geweest...!
- MAX: (stoot zich voor het hoofd) Miljard..., dat ben ik vergeten...!
- POTTER: «Vergeten» staat NIET in mijn woordenboek...! En wat moeten deze flessen hier...?
- MAX: Die flessen? Dat is om euh... om mijn bloemen te gieten.
- POTTER: (draait de dop eraf en ruikt aan de inhoud) Dat is jenever! Gij weet toch dat zoiets hier niet is toegelaten!
- MAX: (haalt z'n schouders op) Asjemenu... !
- POTTER: Oh meneer houdt zich van de domme ? We zullen u leren, Van Tillaar! Ik heb ondertussen al gemerkt dat deze kamer zowat de zoete inval is. Wil ik u eens wat zeggen, Van Tillaar? Dat is gedaan...! Dat is uit...! Niemand van de patiënten mag vanaf nu nog op uw kamer komen...! Juffrouw Blankaart, gij voert de controle uit! Maakt u nog één foutje meneer Van Tillaar, dan staat de laatste deur op de gang voor u open! Ik meen dat u al gehoord hebt over «het eilandje»...?
- MAX: Is dat niet de deur naar de vrijheid, madam?
- POTTER: De eenzame cel, bedoelt ge. En spot niet met mij...! Mensen als gij halen onze goede naam door het slijk! Mensen als gij hoeven geen hulp te krijgen in een instelling zoals deze! Die horen thuis in een gevangenis tussen boeven, bandieten en ander crimineel gespuis...!
- MAX: Laat me dan vrij, dan ben ik u niet meer tot last!
- POTTER: Oh nee, dat zou te gemakkelijk voor u zijn. IK ben hier de baas en ik zal u klein krijgen, meneer Van Tillaar! En denk niet dat gij hier de zaak verlaat na tien dagen. Deze namiddag zal ik voorstellen aan de Dokter om u hier nog tien dagen langer te houden en nog eens tien dagen en nog eens tien...! En «het eilandje» onderschat gij. Mensen van uw kaliber huilen er tranen gelijk een klein kind...! Zij roepen om hulp...! Zij roepen op hun moeder...! Ze worden gekleineerd...!
- MAX: (gemeend) Madam Potter, gij kent Max van Don van Voske Piet nog niet! Dat is nen briesende leeuw! Die kan ervoor zorgen dat niet de patiënten, maar gij hier zelfmoord pleegt. Die kan u het leven zuur maken, elke dag, elke minuut, elke seconde dat gij hier het gezag voert met uw ijzeren hand! De helft van de patiënten is op drie dagen genezen als ze uw gezicht niet te zien krijgen...!
- POTTER: (woedend) Oh..., hier zult gij nog van horen...! Het zal u berouwen...! (trekt de flessen uit de handen van Blankaart en verlaat woedend de

kamer met de flessen)

BLANKAART: Het lijkt een beetje uit de hand gelopen. Waar hebt ge gezeten, Max?

MAX: (staart door het raam) Ik maakte gewoon een wandeling hier op het domein.

BLANKAART: Nu op dit uur als de Dokter zijne ronde doet? Ge weet toch dat ge op de kamer moet zijn. De gezamenlijke wandeling is voorzien tussen 11 en 12.

MAX: Ik hou niet van gezamenlijke wandelingen en... en ik moet nog...

BLANKAART: (onderbreekt) ...wàt moet ge nog? Wat zijt ge van plan, Max?

MAX: Niks!

BLANKAART: Max, neem mij in vertrouwen en vertel het mij. Ik kan op uw gezicht aflezen dat ge iets van plan zijt.

MAX: (bekent) Ja, er zijn plannen, maar wie kan ik hier nog vertrouwen?

BLANKAART: Potter al zeker niet. Nog één voet scheef zetten en ge vliegt naar «het eilandje» en ik kan u garanderen dat het daar niet zal meevallen!

MAX: Hoe komt Potter aan die flessen?

BLANKAART: Ze trok uw kast open en ze stonden voor het grijpen. Verstop ze dan toch. Ge weet dat de mogelijkheid bestaat dat...

MAX: (onderbreekt) Die wansmakelijke trut moet uit mijn kast blijven...!

BLANKAART: Dat heb ik haar ook gezegd, maar wie ben ik.

MAX: Wat gaat ze met die flessen doen?

BLANKAART: Ja, die ziet ge nooit meer terug.

MAX: Dat is niet erg, Victor brengt straks een nieuwe vracht.

BLANKAART: Ge zoekt moeilijkheden, Max. Woensdag moogt ge het rustoord al verlaten als ge u gedraagt! Maar wat hebt ge voor plannen?

MAX: Niet veel bijzonders!

BLANKAART: Ik denk nochtans van wel. Ik heb Victor vandaag nog niet gezien en dat wil zeggen dat die op zoek is naar spullen die niet gemakkelijk te vinden zijn!

MAX: (bekent uiteindelijk) We zijn iets van plan, ja.

BLANKAART: Wie is «we»...?

MAX: Toine, Bernard en ik.

BLANKAART: En wàt zijt ge van plan?

MAX: We gaan een bank overvallen...!

BLANKAART: (haar mond valt open van verbazing) Wàt...?

MAX: Ja.

BLANKAART: Hoe kunt ge over nen draad van twee meter hoog?

MAX: Niet erover, juffrouw, maar eronder! Ik heb bij Victor een draadschaar besteld. En daarjust ben ik naar buiten gaan kijken waar de beste plaats is om te ontsnappen.

BLANKAART: En wanneer gaat ge dat doen?

MAX: Morgenvroeg, nadat de Dokter is geweest.

BLANKAART: En dan vluchten, of wàt... ?

MAX: Niks vluchten, we keren gewoon terug naar hier. Niemand zal ons missen. Gij sluit uw ogen en er is niks gebeurd! (kijkt op z'n horloge, haalt een verrekijker uit zijn kast en duwt die in Blankaarts handen) Hier, kijk maar eens door het raam. Het is nu precies 10.08 uur. Binnen

twee minuten staat er een camionette van Securitas voor de bank. Eén van die gasten blijft in de camionette zitten en den tweede haalt er vier zakken geld uit en draagt die naar binnen in de bank.

BLANKAART: (kijkt door de verrekijker) Ik vind de bank niet.

MAX: Kijk boven de vierde berk hier vóór het gebouw.

BLANKAART: Op de hoek van de straat..., de bank, ik heb ze!

MAX: (kijkt op z'n horloge) 10.10 uur, de camionette is op komst!

BLANKAART: (door verrekijker) Daar komt inderdaad een witte camionette aan van... Securitas...! Hoe is 't mogelijk! Iemand stapt uit en opent de achterportieren..., haalt er twee zakken geld uit en draagt die naar binnen...!

MAX: (vervolgt) En hij keert subiet weer, neemt terug weer twee zakken geld uit de camionette en draagt die ook weer naar binnen...!

BLANKAART: Ik kan het niet geloven! En Toine en Bernard gaan met u mee?

MAX: Ja.

BLANKAART: Ge loopt een groot risico met Bernard...!

MAX: Waarom?

BLANKAART: Hij krijgt soms van die aanvallen. Als hij begint te niezen dan is 't zover!

MAX: Juffrouw Blankaart, ik ben acht dagen hier en ik heb nog niks gemerkt van die zogenaamde «aanvallen» van Bernard. Het moet toch lukken dat dit just gaat gebeuren als wij de bank overvallen!

BLANKAART: Maar wat hebt gij er nog aan als ge overmorgen al naar huis moogt? Hebt gij er al eens aan gedacht wat er allemaal kan gebeuren?

MAX: Ja, wat kan er gebeuren? Als ze ons pakken dan zijn we drie snullen uit "De dertien berken"! Wij zijn zotten! Wij zijn zieke mensen! Alledrie ontoerekeningsvatbaar! Wij weten niet meer wat we doen! Wij zijn niet meer verantwoordelijk voor onze eigen daden. Laat staan dat we inzien welke fouten we maken !

(Toine komt binnen)

TOINE: Ah Max, ge zijt al terug.

MAX: Gelijk de verloren zoon hé.

TOINE: Wat zei Potter?

MAX: Och, daar trekken we ons niks van aan.

TOINE: En de Dokter?

MAX: Die kan dezelfde pot op.

TOINE: Juffrouw Blankaart, is dat niet fantastisch zo iemand te horen spreken?

(Bernard komt binnen)

BERNARD: Hallo Max, gij zijn al terug...?

MAX: Gelijk ge ziet hé.

BERNARD: Madame Potter oh la la..., Dokter... oh la la...! Zij vragen naar mij, waar zijn monsieur Van Tillaar. Ikke zeggen, hij maken ene wandeling. Maar Potter zijn kwaad, joeng...! Kwaad... ! Hare gezicht was zo rood als ene

kalkoen.

MAX: Mijne heren, er is nog niks gebeurd. Het grote moment moet nog komen, morgen. Ik heb just ons plan uit de doeken gedaan aan juffrouw Blankaart. Dan weet er toch iemand wat er gaande is als ze ons moesten doodschieten!

BERNARD: (verwonderd) Doodschiet...? Wat...? Ikke...? Bernard niet meegaan, hé Max!

MAX: Jawel, Bernard gaat wèl mee. Als Bernard niet meegaat dan gaat er niemand...!

(Victor komt binnen met twee grote volgeladen tassen)

MAX : Hier is DHL al om te leveren. Juffrouw Blankaart, mag ik u nu beleefd verzoeken om deze kamer alstublieft te verlaten?

BLANKAART: (met verstomming) Dit heb ik nog nooit meegemaakt hier in dit gasthof! Maar niettegenstaande wens ik u veel sterkte. Ik wil u maar één ding vragen, van mijn naam alstublieft niet te vernoemen. Ik sluit mijn ogen, dus de weg is open. Moest ik u niet meer zien, veel succes met de operatie, heren.

MAX : Merci juffrouw, we zullen het kunnen gebruiken.

BLANKAART : Oh ... en Max, nog ne gelukkige verjaardag! (drukt hem de hand)

TOINE: Héla, moet daar niks bij?

BERNARD : Als Bernard verjaren dan geven mijne maman mij altijd van de vele kusjes op mijne wang.

BLANKAART: Allé, drie kussen dan hé. (geeft Max drie kussen)

(Ook Toine, Bernard en Victor feliciteren Max)

BERNARD: Hoeveel jaren gij vandaag, Max?

MAX: 50, en ziet mij hier staan tussen nen hoop zotten begot...! (lacht) Ik zou zeggen, ik schenk nen borrel in maar Potter heeft mijn flessen gepikt! Hebt gij er andere bij, Victor?

(Victor opent de tassen en toont de flessen wijn)

MAX : Eigenlijk is dat voor deze avond, hé mannekes.

BLANKAART: Deze avond?

MAX: Wel, we hadden graag deze avond een klein feestje gebouwd en hiermee zijt gij dan ook uitgenodigd, juffrouw Blankaart.

BLANKAART: Ik moet werken tot 22.00 uur!

MAX: Daartegen moet alles gedaan zijn. We moeten morgenvroeg fit zijn, weet ge wel. Alles is besproken, iedereen weet wat hem te doen staat. Juffrouw Blankaart, gij weet van niks hé. En vergeet niet, daar hangt iets aan vast voor u als ge uwe mond houdt!

TOINE: Wie komt er allemaal op het feestje?

MAX: Wij met ons drieën, juffrouw Blankaart... (als Victor zich presenteert) ... en Victor ook natuurlijk. We zijn met vijf. Maar 't is geen ècht feest hé, 't

is maar een stukske taart eten bij een glas wijn.

BERNARD: Maar Max, gij iemand vergeten voor de feest!

MAX: Vergeten...? Wie dan wel...?

BERNARD: Madame Potter... (lacht weer met een tic) ...en Dokter...! (lacht nog harder om z'n eigen grap)

BLANKAART: Okee heren, tot straks dan. (af)

MAX: We zullen eens gaan uitpakken. Bernard, gij houdt de wacht bij de deur ?

BERNARD: Ja, misschien Dokter terugkomen met Potter! (zet zich op wacht links bij de deur)

MAX : Bernard, ga eens aan de andere kant van de deur staan.

(Bernard zet zich nu rechts bij de deur)

MAX : Ik bedoel met andere kant op de gang, kieke. Hoe kunt ge nu van hier zien als er iemand aankomt ?

BERNARD : Misschien door de sleutelgaatje.

MAX : Kom, ga maar op de gang staan vóór de deur en als er iemand aankomt dan verwittigt ge ons onmiddellijk. Verstaan?

BERNARD : Ja verstaan..., en gij zijn zelf ene kieke.

MAX : En wat zijt gij dan ?

BERNARD : Ik ben liever ene konijn. (af)

(Max maakt met Victor de tassen leeg, waaronder de flessen wijn, enkele dozen patisserie, twee flessen jenever, twee volle papieren zakken, een draadschaar)

TOINE : Is dat alles ?

MAX: Nee begot...! Het bijzonderste is er niet bij...! Victor, waar is 'm...?

(Victor tovert een revolver tevoorschijn uit zijn broekzak en geeft die aan Max)

MAX : (bewondert) Kijk eens, is 'm niet prachtig?

TOINE: Ja, 't is precies nen èchte!

MAX: Het is ook nen èchte! Wat dacht ge? Ge moet daar niet aankomen met een speelgoedrevolverke want dan denken ze dat we ermee lachen.

(Victor maakt een geldgebaartje naar Max)

MAX : Jaja, betalen ook natuurlijk. Gij bezorgt me de rekening tegen morgen en laat ons hopen dat het lukt, hé mannen. Morgen na het bezoek van de Dokter vertrekken we. We moeten alleen proberen... (steekt ondertussen de revolver in een papieren zak) ...om niet...

BERNARD: (komt in paniek binnen) Dokter komt...! Dokter komt... !

(Met z'n allen verstoppen ze het materiaal onder het bed, in de kast en

achter de televisie. Victor gaat er vandoor met de twee lege tassen)

MAX: Is alles weg?
 TOINE: Waar is de revolver?
 MAX: Dat weet ik niet...! Daarjust had ik hem nog in mijn handen en nu is 'm riebebedie...!
 TOINE : Misschien zit die nog in de tas van Victor ?

(De Dokter stoot binnen. De drie patiënten zetten zich fiks met de handen op de rug)

DOKTER: Wel Van Tillaar...?
 MAX: Ja Dokter.
 DOKTER: Wat kwam Victor hier op dit uur doen? Ik zag hem juist met twee tassen buitenkomen uit uw kamer.
 MAX: (aarzelend) Hij euh... hij moest een gaatje boren in euh... in de muur om euh... om een schilderij op te hangen.
 DOKTER: En waar is het gaatje?
 MAX: Hij heeft er geen geboord, Dokter! Wij kwamen niet tot een overeenkomst wààr precies het gaatje moest geboord worden. Dus, geen gaatje, hé Dokter.
 DOKTER: Tiens, heeft Victor daar twee tassen voor nodig?
 MAX: Ja, in de ene tas zat het boormachien en...
 BERNARD: (vervolgt) ...en in de andere het gaatje...!

(Toine en Max lachen stil)

DOKTER: En waar was u tussen 9 en 10... ?
 MAX: Ik wandelde op de gang!
 DOKTER: U moet niet op de gang zijn, u moet op de kamer zijn als ik de patiënten bezoek. Hier zal over gesproken worden, Van Tillaar. Verwacht alvast maar enkele maatregelen! En dat heen en weer geloop hier van de patiënten onder elkaar, dat moet ook eens eindelijk gedaan zijn. (tot Toine en Bernard) Hup, naar uw kamer allebei...! Het lijkt hier wel een kippenhok...!
 BERNARD : Ik ben gene kieke, ik ben ene konijn. (lacht met een tic)
 DOKTER : (streng) Hoor ik u nog... ! Heu... ?

(Bernard en Toine bang en in snel tempo af)

DOKTER : Hoe voelt u zich, Van Tillaar?
 MAX: Gelijk ne vis in nen bokaal.
 DOKTER: Wat heeft dat met uw ziekte te maken?
 MAX: Dat is een stom antwoord op een stomme vraag.
 DOKTER: Dus, u voelt zich goed?
 MAX: Zie ik er slecht uit? Dan onderzoekt ge me. Zie ik er goed uit? Dan laat ge me gerust...!

DOKTER: Wees niet zo opstandig, Van Tillaar. Er zijn kamers in dit gebouw waar men de patiënten afleert van opstandig te zijn! Het is maar een kleine moeite voor mij om u daarin te stoppen!

MAX: Dan moet ge rap zijn want overmorgen is Max Van Tillaar de pist in!

DOKTER: Daar ben ik nog niet zo zeker van.

MAX : Oh nee. Ik anders wel.

DOKTER : Daar beslis IK nog altijd over! Tot morgen, Van Tillaar.

MAX: Ja.

DOKTER: Ja wie...?

MAX: Ja Dokter.

(De Dokter gaat er vandoor. Max zoekt verder naar het wapen)

Tweede scène

(Het is gezellig in de versierde kamer van Max. Er wordt overvloedig wijn gedronken en van het gebak gegeten. De kamerradio speelt zachte muziek. Max, Toine, Bernard, Victor en juffrouw Blankaart zitten rond de kleine tafel. Er wordt gelachen)

- MAX: ...en ik verkocht mijn patatten voor nen halve euro per kilogram. Zo is dat gegaan. Maar niemand is het ooit te weten gekomen. Maar ik had wel de euro's in de pocket hé!
- BERNARD: Max, gij zijn ene grote deugniet.
- MAX: Neenee, ze moeten hun ogen opentrekken. In de commerce vangen ze den deze niet.
- TOINE: Laat ons nog eens drinken. (schenkt de glazen nog eens vol)
- MAX : Wil er nog iemand een sigaar ?

(Victor steekt z'n hand uit)

- BLANKAART : Allé jongens, alles hangt hier nu al vol rook. Ik begrijp niet welk plezier ge hebt aan roken.
- TOINE : Ne soldaat op 't slagveld die gaat stervan, wat vraagt die ? Just, een sigaret. En waarom ? Omdat 't lekker is.
- MAX: Wil er nog iemand een stuk taart? Dit kan 't laatste zijn. Als we morgen in den bak zitten, daar zijn geen taarten en gene wijn, maar water en droog brood. En als ge ons daar komt bezoeken, juffrouw Blankaart, ik lust het liefst witte druiven hé.
- BLANKAART: Pas maar goed op, dat er geen ongelukken gebeuren met die revolver...!
- MAX : Bij mij is dat wapen veilig.
- BERNARD: Waar gaan wij de geld van de bank insteek, Max?
- MAX: Ik heb daar twee lege valiezen staan.
- TOINE: Ge gaat toch geen valiezen meepakken om dat beetje geld in te stoppen?
- MAX: Beetje geld..., beetje geld....?
- TOINE: Ge zegt toch zelf dat Securitas elke dag vier zakken geld brengt. Ge moet denken dat het dan nog maar morgen is hé. Verder is er op dat uur nog geen geld in de bank.
- MAX: We kunnen ook de bank overvallen en daarna de camionette van Securitas...!
- TOINE: Dat zou ik niet doen. Die gasten zijn gewapend met èchte kogels hé! We weten ook niet hoeveel volk er in de bank zal zijn.
- MAX: Normaal alleen ne bediende. Het is morgen dinsdag de 29ste. Dus bij de meeste mensen is 't geld op. Het moet lukken dat er het eerste uur van den dag al volk aan dat loket staat.
- TOINE: Dus we wachten tot die gasten van Securitas verdwenen zijn ?
- MAX: Ja.
- BERNARD: Als ikke hebben mijne deel van de geld, dan ikke sturen direct alles

naar mijne maman. Ik heb ene lieve maman.
 MAX: En gij, Toine, gaat gij uw geld ook naar thuis sturen? Uw vrouw en uw kinderen zullen nogal lachen als er plotseling een paar tienduizend galetten in de brievenbus vallen.

(Oogcontact tussen Toine en Blankaart)

BLANKAART: Maar Toine, gij...

TOINE: (ontwijkt onderwerp) Kom, laten we nog een glas wijn drinken.

MAX: Niet teveel, hé mannen, we moeten morgenvroeg paraat zijn hé.

TOINE : Gij nog een glas, Victor ?

(Victor maakt ontkennend gebaartje, dan trekt hij een sok uit en wijst naar z'n kleine teen)

MAX : Wat zegt 'm ?

TOINE : Dat hij den alcohol al voelt tot in zijne kleine teen.

MAX : Zèg en welk deel van de buit gaan we onze vriend Victor geven?

TOINE: Voor mijn part geven we hem elk 500 euro.

BERNARD: Allé Toine, ikke denken van 10 mille.

MAX: Wel, de Victor krijgt mijn deel. Zonder hem zijn we hier just niks. En juffrouw Blankaart geven we elk 250 euro als zwijggeld.

BERNARD : 250 euro voor te zwijg, amaaï. Daar zijn mens die nog niet 250 euro krijg om te spreek.

TOINE: Zwijgen is hier héél belangrijk.

MAX: En wat geven we Potter?

BERNARD: Ikke weten..., ene bom in hare gat en dan pataat boem...! (lacht met een tic)

MAX : Ik hoor onze Waal gere lachen. 't Is potverdekke just een grasmachientje dat ze in gang trekken.

(Victor maakt gebaren)

TOINE : Victor zegt, ne verroeste betonmolen.

BERNARD : Bernard niet zijn ene betonmolen. En hoe lachen gij, Victor ? (tracht Victor te imiteren) Beuh beuh beuh..., gelijk ene koe die ene kindje gaat koop.

(Kleine schermutseling. Victor raakt geïriteerd door de verbale aanval van Bernard en grijpt hem bij de kraag)

BERNARD : (tot Victor) Héla, gij oppassen, hé manneke. Of Bernard zal uwe klakkerke eens over uwe oog trek...!

(De kemphanen worden gescheiden. Victor kust z'n hand en plakt die op z'n achterwerk)

MAX : Wat zegt Victor...?

TOINE : Dat Bernard z'n gat kan kussen.

BLANKAART: Kom mannekes, het moet plezant blijven hé. Ik vrees dat we stilaan moeten gaan stoppen met wijn te drinken, of daar gaan hier nog ongelukken gebeuren vooraleer het morgenvroeg is.

MAX : Zijn er nog vragen voor morgen ?

(Victor maakt enkele vragende gebaren naar Max)

MAX: Wat wilt hij zeggen?

BLANKAART: Hij bedoelt dat ge herkenbaar zult zijn in de bank.

MAX: Wie zal ons hier kennen? We komen nooit buiten.

BLANKAART: Jaja, maar als die bankbediende achteraf een persoonsbeschrijving van u aan de politie moet geven dan hebben ze u direct te stekken.

TOINE: Daar heeft Victor een punt, hé Max.

MAX : Wat gaan we dan doen ?

TOINE : We zouden ons kunnen schminken.

(Victor wijst een been van Blankaart aan en maakt dan een gebaartje aan z'n hoofd)

BERNARD: Dat is ene héél goede idee, Victor. (tot Max) Victor zeggen dat wij moet, panty van de madam over de kop trek. Nietwaar Victor?

(Victor knikt bevestigend en geeft Bernard een schouderklopje)

MAX: Wel, daar heb ik niet aan gedacht. Dàt is 't, hé mannen. We moeten ons camoufleren hé. (kijkt op z'n horloge) Tedju, nu is 't half tien, we zijn te laat. Alle winkels zijn gesloten.

(Alle blikken gaan naar de benen van juffrouw Blankaart die wel degelijk panty's draagt)

BLANKAART: (veert recht) Nee hé... !

MAX : Juffrouw Blankaart, uw benen zijn ook schoon zonder die panty's.

BLANKAART : Ja, ik hoor u al afkomen.

TOINE : Ik denk dat wij er nochtans schoon mee staan.

BLANKAART : Oké..., oké..., 't is mijn laatste paar, maar ge krijgt ze. Ik zal ze eens gaan uittrekken.

TOINE: Kruip hier maar achter de paravent.

BLANKAART: Niet komen loeren hé... ! En ruim ondertussen uwe rommel maar wat op en zet het raam open zodat die rook naar buiten kan.

(Blankaart kruipt achter de paravent. Max zet het raam open en snuift de frisse lucht op)

MAX : Ge moet hier uwe kop eens buitensteken, ge ruikt de geur van de

bladeren van de dertien berken. Vitaminen die ge bij geen enkele apotheker kunt kopen.

(Victor snuift in de lucht, maar zijn blik verraadt dat er iets stinkt. Victor speurt snuffelend de dader op en belandt bij Bernard)

BERNARD : (bekent) Ja okee, Bernard hebben ene poertje gelaten. Maar het was maar ene petieterig kleine poertje. Ikke hebben deze middag te veel van de ajuinen gegeet.

(Johanna stoot plots binnen)

JOHANNA: (in lichte paniek) Juffrouw Blankaart...? Juffrouw Blankaart... ?

MAX: Die is hier niet, Johanna, en maak dat ge terug buiten zijt...! (wil haar naar buiten leiden, maar Johanna weert zich fel)

JOHANNA: Juffrouw Blankaart...? Ik wil juffrouw Blankaart spreken...!

BERNARD: (zingt) O wat zijn de leven schoon Johanna! (steekt even z'n hoofd achter de paravent, dan tot juffrouw Blankaart) Johanna vraagt naar u, mademoiselle!

BLANKAART: (krijst de kamer bijeen) Kriéééé...!

MAX: (berispend tot Bernard) Ahwel, wat doet gij achter die paravent?

BERNARD: Bernard zeggen tegen mademoiselle Blankaart dat Johanna hier zijn en dat ze haar willen spreek.

MAX: Toine, brengt gij Johanna terug naar haar kamer ? Ik zal het hier wel regelen.

(Toine met Johanna af)

MAX : (tot Bernard) Ge weet toch wel dat dat geen manieren zijn om achter die paravent te loeren terwijl daar een vrouw een deel van haar kleren uittrekt...!

(Victor wijst Bernard aan en maakt dan een neukgebaartje)

MAX : (tot Bernard) Victor zegt dat gij ne geile bok zijt.

BERNARD : Neenee, Victor zijn zelf van de bok.

(Weer schermutseling tussen Bernard en Victor, tot er een paar panty's op de paravent landt en dit hun volledige aandacht trekt. Blankaart komt vervolgens tevoorschijn)

BLANKAART: (geeft de panty's aan Max) Voilà...!

MAX: Merci, juffrouw Blankaart, ge zult er geen spijt van krijgen.

(Toine komt terug binnen)

TOINE: Allé mannen, we moeten voortmaken want die verpleegster van de

nacht is er al...!

BLANKAART: Wensen de heren nog iets?

MAX: Nee, de heren wensen niks meer, maar ik geloof dat juffrouw Blankaart nog wel iets wil.

BLANKAART: Waarom zou ik nog iets willen?

MAX: Omdat ik merk aan uw gezicht. dat ge morgenvroeg gere met ons zou meegaan.

BLANKAART: Ja, dat kan ik niet ontkennen.

TOINE: Wel, doe het dan...!

BLANKAART: Neenee.

MAX: Waarom niet? Ge zijt toch alleen. Wat hebt ge nog te verliezen ?

BLANKAART: Wie heeft u verteld dat ik alleen ben?

MAX: Sorry juffrouw, we maken allemaal al eens iets mee in ons leven waar we zelf het slachtoffer van zijn.

BLANKAART: Buiten mijn vrienden hier op de instelling heb ik niemand enkel mijn ouders, en die zijn al boven de 70.

MAX: Als ge financiële problemen hebt, dan had ik gere dat ge het ons laat weten.

BLANKAART: Niet dat ik hier veel geld verdien, maar ik heb niet veel nodig om te overleven.

MAX: Al goed dat er nog geen kinderen waren.

BLANKAART: Dat is eigenlijk de reden waarom mijne vent me heeft verlaten. Hij wou geen kinderen en ik wou er wel tien.

MAX: Ne vent die gene vader wil zijn dat is gene vent. Vertel uwen ex maar dat Max van Don van Voske Piet dat gezegd heeft.

TOINE: Daar heeft hij weinig boodschap aan.

MAX: Ze zullen er morgen wel een boodschap aan hebben als we de bank helemaal leeghalen...!

BERNARD: Max, misschien gij komen in gazet morgen. Ikke zien al op de eerste blad, «Max van Don van Voske Piet met zijne twee kornuit steel al de geld van de bank...!»

MAX: Spijtig dat ge maar twee benen hebt, hé juffrouw Blankaart, we zijn met drie hé...!

TOINE : Kom, een schaar, dat we dat hier eens rap arrangeren.

(Blankaart haalt een schaar uit haar verpleegstersjas en knipt de panty middendoor)

BLANKAART : Zo goed...?

(Blankaart geeft Toine een deel en voor de andere helft wordt er geruzied tussen Max en Bernard)

MAX: En ikke dan...? Mogen ze mij wèl herkennen, of wàt... ?

BERNARD: Ene stuk van panty zijn voor Bernard.

MAX: Juffrouw Blankaart hebt ge nog van die spullen want er zijn hier nog kinderen bij.

BLANKAART: Kinderen... ? Alle mannen zijn zo...!

MAX: Ja, ik heb nu niks! Zo gaat dat, ik regel alles en ik heb niks...!

BLANKAART: Ik kan toch maar slecht mijn slip uittrekken, hé Max.

MAX: Nee, dat gaat niet. Ziet ge mij daar al mee over mijne kop lopen. Dan weten ze al direct dat ik ontsnapt ben uit De dertien berken.

(Victor mengt zich met gebaren)

MAX : Wat zegt 'm ?

TOINE : Dat er bij de bank iemand op wacht moet gaan staan.

MAX : Ja, wie gaat er buiten op wacht staan...?

BERNARD: Ikke op de wacht...!

MAX: Wel, dat is dan geregeld. Wie buiten op uitkijk staat moet niks op zijne kop hebben... !

BERNARD: (geeft teleurgesteld de panty aan Max) S'il vous plaît, Max.

MAX: (troostend) Maar wat nu, Bernard?

BERNARD : (bijna wenend) Bernard willen ook iets op zijne kop.

TOINE : Dat 'm dan ne plastic zak over zijne kop trekt, den blèter.

(Victor doet z'n koerspetje af en trekt dat over Bernard z'n hoofd.
Bernard fleurt er helemaal van op)

BERNARD : Merci Victor, gij zijn de èchte vriend van Bernard. Als gij waren ene meisje dan gij krijgen van mij drie kusjes.

BLANKAART: Heren, ik ga u verlaten. En voor morgen veel succes hé.

(Victor probeert iets te vertellen tegen Blankaart)

BLANKAART: Oh ja, dat is just Victor. Het belangrijkste zouden we nog vergeten.
Waar is 't...?

(Victor wijst naar Bernard)

BERNARD: Oh ja, en nu le moment suprême..., ene kleine cadeau voor Max. (geeft een ingepakt geschenkje aan Max) S'il vous plaît, Max en nog vele gelukkige verjaardag.

MAX: (opent het pakje, er zit een klein tinnen schoteltje in. Hij leest het opschrift) Prettige verjaardag, van uw vrienden...! Van wie is dat?

BLANKAART: Van ons allemaal!

MAX: (krijgt het even moeilijk) Wel, dat pakt me nu ècht. (met krop in de keel) Dat had ik nooit verwacht. (zet het schoteltje recht op zijn nachtkastje)

TOINE: 't Is eigenlijk ook al als afscheid als ge ons overmorgen verlaat. We hebben hier nood aan mensen als gij. En als er dan al eens iemand komt dan trapt die het al na tien dagen af.

MAX: Maar Toine... (legt z'n hand troostend op Toine z'n schouders)

BLANKAART: (onderbreekt) Heren, nog ne prettige avond.

MAX: En bedankt hé.

BLANKAART: Graag gedaan, Max. (af)

MAX: Hoelang moet gij hier nog blijven, Toine?

TOINE: Tot ik helemaal genezen ben zeker.

MAX: Maar gij zijt toch niet zieker dan ik ?

BERNARD: Bernard zijn ook niet van de ziek.

TOINE: Dat weten we, Bernard.

(Victor maakt aanstalten om te vertrekken en bedankt Max in gebarentaal. Hij klopt nog op z'n hart)

MAX : Wat zegt 'm ?

TOINE : Dat ge bedankt zijt voor het feestje en dat ge voor de rest van z'n leven in zijnen binnenzak zit.

(Victor ontkent en slaat terug op z'n hart)

TOINE : (herpakt zich) Nee Max, hij bedoelt..., in zijn hart.

MAX: Victor vriend, gij zijt bedankt voor wat ge voor ons allemaal doet. Hebt gij nog graag een fleske wijn om achteraf nog eens te...?

(Victor schudt ontkennend)

MAX : Een stukske taart voor morgen?

(Victor schudt ontkennend)

MAX : Ge moogt de taart mee naar huis nemen.

(Victor ontkent nog steeds, maar dat loopt over naar een «ja» dus. Max doet de rest van de taart in een tas, maar Victor stopt er ook alle patisserie bij en nog een fles wijn er bovenop. Victor gaat er vandoor met de tas)

MAX : Wel mijne heren, dit is dan de vooravond van wat voor ons drieën nen belangrijke dag zal worden in ons leven...!

BERNARD: Zéér belangrijk! Très important!

TOINE: Laten we eens repeteren hoe alles zal verlopen. Bernard, gij blijft buiten op wacht staan...!

MAX: (wijst richting raam) Daar staat een zitbank, recht over het gebouw waar we moeten zijn. Het is dààr waar Bernard moet gaan zitten en de wacht houden. Luister goed, is er onraad dan zwaait ge met uw armen zó..., heen en weer! Door de glazen deur van de bank zal iemand van ons twee u zeker merken en dan vluchten we samen...! Met samen bedoel ik, samen uit..., (telt de aanwezigen) ...één, twee, drie en samen thuis...! Iedereen gesnopen... ?

BERNARD: Waar gij vluchten, Max?

MAX: Ge bedoelt waar we naartoe vluchten?

BERNARD: Ja.

MAX: Terug naar De dertien berken. We verdelen het geld daar ergens in de struiken achteraan in de tuin, we keren terug naar onze kamers en er is niks gebeurd...! En niemand zal ons verdenken. En dat die draad van de omheining is doorgeknipt zullen ze pas merken de eerstvolgende keer dat den tuinier de laurier gaat snoeien...!

TOINE: Wie neemt het wapen?

MAX: Ik natuurlijk.

TOINE: Zonder kogels?

MAX: Ja, zonder kogels.

TOINE: En wat gaat gij doen als die bediende zijn wapen op u richt...?

MAX: Dan heb ik pech gehad. Als hij een wapen heeft, maar ik geloof het niet. Kom, we zullen onze vermomming eens passen.

(Toine en Max trekken de panty over hun hoofd, tonen zich aan Bernard, terwijl Johanna plots weer binnenkomt en geweldig schrikt)

JOHANNA: (krijst) Eéééé....! (roept luid) Madam Potter... ? Madam Potter... ?

(Men zet haar direct aan de deur)

TOINE: Rap, want die gaat Potter roepen....!

MAX: Die is toch niet hier vandaag!

BERNARD: (bekijkt genietend de vermomming van z'n collega's) Max, gij zijn geweldig! Fantastique! Precies gij zijn twee olifant met ene slurfke...! Max, misschien beter dat ikke de wapen hebben...?

(De panty's worden ondertussen afgedaan)

MAX: Neen, gij zijt in staat om ons allebei dood te schieten. Kruip gij nu maar onder de lakens dan zijt ge fit tegen morgenvroeg. En neem twee stoelen terug mee naar uw kamer, dan valt er niks op.

BERNARD: (plechtig) Monsieur, au revoir. A demain après le visite du docteur, je suis ici pour le grande rendez-vous... ! (af met twee stoelen)

MAX: Wat denkt gij ervan, Toine?

TOINE: Van hem?

MAX: Nee, van die bankoverval?

TOINE: We doen wel een doodzonde, hé Max.

MAX: Zijt gij katholiek?

TOINE: Ik geloof in ne God, maar helemaal niet ik de kerk.

MAX: Dan zijt ge maar gelijk ik. Wat zou uw vrouw hiervan vinden als ze dat moest weten?

TOINE: Dat weet ik niet, Max!

MAX: En uw kinderen? Hoe oud zijn die eigenlijk?

TOINE: Veertien en vijftien.

MAX: En al drie maanden dat gij... hier...

TOINE: (verveeld) Dat wàt...?

MAX: (vervolgt) ...dat gij uw kinderen nog gezien hebt?

TOINE: Ja, drie maanden geleden.

MAX: Ik zou dat niet kunnen verdragen. Ik begrijp niet dat hier geen bezoek is toegelaten. Al was dat maar vijf minuten om de drie weken. Niet dat ik behoefte heb aan ons Marta, maar als ik me in uw plaats stel, dan... dan...

TOINE: (schiets plots uit z'n sloffen) Dat kan niet hé...! Hoe kan nen andere vader zich in mijn plaats stellen...? Dat bestaat toch niet... ! Dat is verzinsel...! Gij kunt u onmogelijk in mijn plaats stellen... !

MAX: Amaai, gij bijt nogal van u af ? Goed, goed, als ge er niet graag over spreekt dan zwijgen we erover hé. Maar ik weet één ding zeker, ze zullen toch tevreden zijn als ge hen het geld opstuurt.

(Toine verlaat zonder een woord de kamer)

MAX : (bij zichzelf) Precies een raar geval, het zal wel van de wijn zijn. (kijkt op een fles) 't Is toch gene straffe wijn. (neemt geschenkje en leest het opschrift) Prettige verjaardag van uw vrienden! (staart voor zich uit naar de vierde muur) Vrienden...! Hier heb ik vrienden begot, op acht dagen en bij ons in de straat woon ik 30 jaar en de helft van de mensen zegt zelfs nog gene goeiedag...! Laat staan dat ik ze «vrienden» noem...! (begint de boel op te ruimen)

VIERDE BEDRIJF

Aangepaste zetstukken of gesloten doek.

(Er staat een zitbank. Max, sportief gekleed, komt op. Hij kijkt op z'n horloge en kijkt dan naar de achterblijvers. Toine sportief gekleed en Bernard in geruit kostuum waarvan z'n broek driekwart is, te hoge schoenen en met het koerspetje van Victor op z'n kop, komen tot bij Max. Bernard droogt z'n bezweet gelaat)

- MAX: (windt zich lichtjes op) Maar allé nu, waar blijft ge toch...?
 TOINE: Kalm aan, hé Max. 't Is verder dan ik dacht. Door die verrekijker was dat precies niet zo ver.
 MAX: Kom, we gaan voort.
 TOINE: Max, wacht nog efkes. Bernard is moe.
 MAX: Hoe kan dat nu, hij is begot 30 jaar jonger dan ik.
 TOINE: (stil) Hij heeft onderweg al twee keer moeten niezen.
 MAX: Watte...?
 TOINE: (luider) Den Bernard heeft al twee keer moeten niezen...!
 MAX: En dan?
 TOINE: En dan? Dan is 't dichtbij...! Héél dichtbij...!
 MAX: Dat hij vreemde toeren gaat uithalen?
 TOINE: Just.
 MAX: Wat moeten we dan doen? Wachten tot z'n niesbui over is ?
 TOINE: Nee, teruggaan nu we nog kunnen...!
 MAX: Nu we zo ver staan, toch niet meer teruggaan zeker.
 TOINE: Gij hebt die nog niet bezig gezien al hij z'n kuren heeft. Maar okee, als gij zegt dat we verder gaan, dan gaan we verder.
 MAX: (tot Bernard) Hoe is 't jong...? Zèg, gij zweet zo...?
 BERNARD: Ohlala..., Bernard niet goed...! In de kop bong bong bong...! Zoals de flieter van de klok..., dingedong... dingedong... dingedong... !
 MAX: Kom, dat zal wel overgaan. (kijkt nog eens op z'n uurwerk) Het moment is bijna daar. 't Is 10.05 uur. Bernard, gij wacht hier op de bank. Toine, hebt gij uw vermomming bij?
 TOINE: Ja. (haalt panty uit z'n zakken en wil die over z'n hoofd trekken)
 MAX: Wacht..., wacht...! Dat is nog veel te vroeg. We zetten die pas op als we de bank binnengaan.
 TOINE: (als Max over z'n maagstreek wrijft) En wat scheelt er met u?
 MAX: Die wijn van gisteravond ligt nog op mijn maag. Kom, we zetten ons hier efkes op de bank. En we doen zo normaal mogelijk, dan vallen we zeker niet op.

 (Bernard niest)

 TOINE: (tot Max) Voilà..., hebt ge 't gezien ? Hou u maar gereed, hé Max...!
 MAX: Hij moet nog vijf minuten wachten, dan is alles voorbij. Hoe komt het dat die just nu begint te niezen?

- TOINE: Dat zal wel van de spanning zijn.
- MAX: Ik heb altijd tegenslag, verdomme hé...! Verstaat ge nu waarom ik depressief word ? Ik mag niks doen of 't mislukt.
- BERNARD: Max, wanneer komen de auto met de geld?
- MAX: Het is tien na tien. Elke dag is die op tijd, vandaag is die niet op tijd! Dat is zo. Ik wist dat het ging mislukken, ik wist 't hé. Zo gaat dat heel mijn leven al.
- TOINE: (schudt aan de mouw van Max) Daar is de camionette...!
- MAX: Het gaat gebeuren. Allé mannen, zijt ge gereed? Bernard, gaat het jong? Hou de zaak goed in de gaten en als er iets is dan wuift ge onmiddellijk naar ons hé...!
- BERNARD: Ja.
- MAX: (merkt plots iets aan de jas van Toine) Miljarde Toine..., er zit een gat in uwe frak.
- TOINE: Hoe kan dat nu? Dat moet van die draad zijn hé. (ziet het niet meer zitten) Ja, ga dan maar alleen, hé Max. Zó kan ik toch niet mee naar binnen gaan hé! Wat gaan de mensen denken?
- MAX: Maar allé nu. Wat zijn dat voor toeren. Toine, gij gaat mij toch niet in de steek laten omdat uwe frak een beetje gescheurd is?
- BERNARD: Vite..., vite..., vite...! De man hebben al twee zak met de geld in bank gedraag...!
- TOINE : (kordaat) Ik ga NIET mee... !
- MAX: Allé Toine, wat moet IK dan zeggen? (toont de binnenkant van z'n hand) Kijk hier, een blaar van die draadschaar. Moet ik nu ook maar zeggen, ik ga niet mee ? Denk aan uw vrouw en aan uw twee kinderen. Als ge meedoet is 't nu de moment! Wie heeft de draadschaar?
- BERNARD: Ikke niet!
- TOINE: Ik ook niet!
- MAX: Waar is die dan ? Miljarde hé, die moest ik nog teruggeven aan de Victor! (vervelende pauze) Die gast blijft zolang binnen, vindt ge ook niet ? Bernard, is dat den eerste of den tweede keer dat die binnen is?
- BERNARD: (niest) Eén... (niest weer) Twee...! (wiebelt nerveus met z'n benen)
- TOINE: Daar is 'm...! Ze gaan vertrekken.
- MAX: Kom, zet uw vermomming op... !
- (Max en Toine zoeken in hun zakken naar hun panty, maar Max vindt de zijne niet)
- TOINE: (terwijl hij zijn panty opentrekt om over z'n hoofd te trekken) Waar is die van u?
- MAX: Hoe kan dat nu... ? Ik ben zeker dat ik dat in m'n zakken gestoken heb...!
- TOINE: Ja, in de zakken van uwe andere frak zeker.
- MAX: Tedju hé..., ge hebt gelijk. Dat zit in mijne andere frak. Wat nu gedaan... ?
- BERNARD: (niest opnieuw) Zonder de panty, hé Max. (wrijft het zweet van z'n voorhoofd)

TOINE: Gaat het nog, jong? Ge ziet er begot slecht uit...!
 BERNARD: Oooh..., warm en koud in de kop... !
 TOINE: Kom Max, laat ons teruggaan! We gaan vodden aanvangen met den Bernard... !
 MAX: Toine, zwijg, trek die kous over uwe kop en we vertrekken!
 BERNARD: Max, hebben gij de wapen?
 MAX: (zoekt te lang maar vindt toch het wapen) Hier...! (Toine trekt de panty over z'n hoofd maar ze scheurt open zodat zijn gezicht helemaal zichtbaar wordt)
 TOINE : Oei..., wat heb ik nu gedaan... !
 MAX: Kom, doe dat ding van uwe kop... ! Ge zijt precies ne paashaas. We gaan binnen zoals we zijn. En als dat hier nog lang gaat duren hé dan ga ik seffens alleen...!
 TOINE: Maar dat is geen slecht gedacht, Max!
 MAX: Vooruit gij...! (tot Bernard) Is de kust vrij?
 BERNARD: Stop...! Stop...! Ene oude madam stappen nu in de bank!
 MAX: Daar hebt ge 't...! (kijkt op z'n horloge) 10.20 uur...! Kom..., op ene persoon kunnen we niet zien!
 TOINE: Als die oude vrouw ons ziet dan valt ze misschien dood van de schrik. We hebben toch tijd tot 12.00 uur! Laat ons rustig blijven zitten tot die vrouw weer naar buiten komt.
 MAX: Jamaar, al de mensen die hier voorbij stappen loeren naar ons!
 TOINE: Natuurlijk, omdat gij u zo onnodig kwaad zit te maken!
 MAX: Oké, oké, ik zal rustig zijn vanaf nu! Is 't dan goed ? (haalt z'n wapen tevoorschijn en speelt ermee)
 TOINE: Wat doet gij nu...? Dat is toch niks om mee te spelen?
 MAX: Daar zitten toch geen kogels in!

(Max mikt omhoog, haalt de trekker over en een luide knal galmt over de plaats. Ze schrikken zich alledrie te pletter, Toine en Bernard vallen zelfs van de zitbank)

BERNARD: Max, wat gij doen...?
 MAX: (begrijpt het zelf niet) Maar... maar...!
 TOINE: (eist verantwoording van Max) Ja, dat wil ik ook wel eens weten...! (ironisch) Daar zitten geen kogels in, haha. Daar kunt ge zelfs nen olifant mee doodschieten, weet ge dat... ?
 MAX: Ik had Victor geen kogels gevraagd.
 BERNARD: Max, gij denken wij zijn vliegende mussen, niet...! Prrrt..., prrrrrt..., vanachter in de broek!
 MAX: Is die vrouw nu al buitengekomen of niet...?
 TOINE: Wat moeten die mensen hier van ons wel niet denken?
 MAX: Dat ze denken wat ze willen, dat doen wij toch ook.
 TOINE: Ge hebt gelijk, Max. Ge hebt gelijk. (vervelende pauze) Daar is ze...! Ze komt buiten...!
 MAX: Kom, ze is weg! Bernard, alles oké...?
 BERNARD: Ja!

MAX: Toine komaan...! En zwijgen gij in de bank hé! Ik zal het woord wel doen... !

(Max haalt een opgevouwen plastic tas uit zijn binnenzak en met Toine verdwijnt hij, terwijl Bernard nogmaals z'n zweet afkuist en zich rustig op de bank wil ontspannen. Tot er van de andere kant een politieagente aan komt gewandeld met de duimen achter haar riem. Bernard krijgt haar in de gaten, is even van z'n melk, staat dan recht en tracht ongemerkt te wuiven naar het bankgebouw. De agente komt dichterbij en Bernard wuift met z'n hand lager en lager)

BERNARD: Bonjour, madam le police. (niest)

AGENTE: Goedemorgen.

BERNARD: (onrustig) De weer is goed, niet? (niest)

AGENTE: Ja.

(Bernard niest enkele keren na elkaar en plots breekt zijn opgekropte gekheid open. Hij doet bijzonder vreemd door rond de agente te draaien en dan brengt hij vreemde kakelende en andere dierengeluiden uit met snelle tussenpozen)

AGENTE: (door walkie-talkie) Hier P16 tot Unit, P16 tot Unit. Een vreemd geval in de Langestraat rechtover het bankgebouw. Ne gast van een jaar of 35 blijkt psychische hulp nodig te hebben. Daar is toch geen aangifte geweest dat er patiënten zouden ontsnapt zijn uit De dertien berken? Over. - - - Oké, wat moet ik ermee doen? - - -

(Bernard wil de walkie-talkie afnemen en er door praten, maar de agente belet het hem)

AGENTE: (door walkie-talkie) Stuur maar ne wagen want 't is te erg om er zo mee over straat te lopen! Over en out! (tot Bernard) Wij gaan eens praten, hé maat! (zet zich op de bank) Kom maar efkes naast mij zitten!

(Bernard zet zich naast de agente)

AGENTE : En vertel me nu eens wat gij hier komt doen? Uwe naam en uw adres?

BERNARD: Ikke Bernard, ikke niet wonen hier! Ik hier wandelen met de hond!

AGENTE: Hond... ? Welke hond...? Ik zie helemaal genen hond...!

BERNARD: Ah nee, hond is plas tegen de boom! Zó...! (imiteert tegen het been van de agente)

AGENTE: Héla..., ik ben genen boom hé...!

BERNARD: Ikke weten., en gij weten dat, maar hond niet weten dat...! Hond denken, dat is boom en dan..., wize wize wis...!

AGENTE: Hoe heet uwen hond?

BERNARD: Max en Toine!

AGENTE: Ah, ge hebt twee honden...?

BERNARD: Ja, ikke hebben twee hond. Misschien nog wel meer als gij meekom.
Dan gij met hond vrijen en dan Bernard hebben ook politiehond...!

AGENTE: Hou u maar rustig, meneer...!

(Max en Toine komen terug. Ze houden halt enkele meters van de zitbank)

MAX: (stil tot Toine, ad agente) Wat nu gefloten...?

TOINE: Ik heb het toch gezegd, als hij begint te niezen dan...

MAX: (onderbreekt) 't is al goed. Kom, wat gaan we doen? We moeten hem uit de handen van de politie houden hé!

TOINE: Als ze hem meepakken dan zal het met ons ook niet lang meer duren!

MAX: Kom, ik zal dat daar eens gauw gaan regelen...! (zwaait dreigend met de zak geld)

TOINE: Wat zijt gij van plan... ?

MAX : Als ze iets zegt dan slaag ik haar op hare frèter met deze zak... !

(Max en Toine stappen rustig naar de zitbank)

AGENTE: (tot Toine en Max) Zoeken de heren iets...?

MAX: Ja, we hadden graag geweten wie die jongeman is naast u, madam de agente.

AGENTE: En ik vraag of de heren iets zoeken...?

MAX: Ja, we zijn ne vriend aan 't zoeken en per toeval zit die toch naast u zeker...!

AGENTE: Dan hebt ge pech, want mijn vrienden komen binnen twee minuten uwe vriend oppakken en zullen hem meenemen naar den bureau...!

MAX: Ik zou dat niet doen als ik van u was...!

AGENTE: Meneertje..., (veert recht en stelt zich dreigend op) ...als gij ook wenst mee te gaan naar den bureau dan is dat voor mij geen probleem. Gij hoeft mij niet te vertellen wat ik moet doen of laten! Ik word betaald om dit werk te doen!

MAX: Ik zeg u nog ene keer, laat die jongen met ons meegaan of...

AGENTE: (onderbreekt) ... of wàt...?

MAX: (trekt z'n revolver) Of ik duw de loop van dit wapen in uw neusgaten, flikske van mijn voeten...!

AGENTE: (tempert) Is dat zo?

MAX: Ja, dat is zo...! Ik kan hem ook in uw oor steken of in uwe mond of in uw...

TOINE: (onderbreekt) Max, doe dat niet...!

MAX: Zwijg Toine...! Kom Bernard, we zijn weg...!

AGENTE: Heren, om uw eigen bestwil, laat alles zoals het is. Ge krijgt er alleen maar spijt van.

MAX : Wij krijgen van niks spijt !

AGENTE : Wat is de bedoeling van dit alles...? Wat doet gij hier met ne mens die dringend psychische hulp nodig heeft...? Weet ge hoeveel maanden gevangenis ge krijgt om een wapen op een agent in dienst te richten?

TOINE: Max, laten we de zaak opgeven! Kom, we geven ons over!
BERNARD: (tot Max) Waar is de geld...? (kijkt in de plasticen zak)
AGENTE: Oh hebben de heren nog een bank beroofd ook...?
TOINE: Ja, wij hebben de bank beroofd...! Maar we hebben niemand vermoord...!
AGENTE: Ik hoop het voor u. Kom, overhandig me dat wapen voor er hier ongelukken gebeuren!
MAX: (geeft zonder tegenstand het wapen af) Het is schoon geweest. Het kon nog schoner zijn, maar ik zeg het Toine, het geluk is nooit aan mijne kant.
AGENTE: Heren, mijn vrienden zijn daar met de combi. Als u mij nu wil volgen alstublieft...!

(Bernard, Max en Toine volgen als schoothondjes de agente)

VIJFDE BEDRIJF

(Max tuurt met z'n verrekijker door het raam als Bernard en Toine binnenkomen.

- MAX : Hier, zijn ons bankovervallers. (steekt ondertussen de beschermdoppen terug op z'n verrekijker en legt die op tafel)
- TOINE: Is Potter al hier geweest?
- MAX: Nee. Waarom ?
- TOINE : Naar 't schijnt vliegen we niet naar «het eilandje».
- MAX: Oh nee...? Waarom niet...?
- TOINE: Gehoord van juffrouw Blankaart. Ik dat het aan u ligt.
- MAX: Waarom aan mij?
- TOINE: Max, ik weet het niet, maar jij zaait hier paniek dat 't schoon is om zien! Potter is nog maar de helft van de tijd hier, de Dokter is het noorden kwijt en die van de nachtdienst durven niet meer op onze kamers komen. Wat gebeurt hier nog allemaal ?
- BERNARD: Nu met overval, niemand durven nog op kamer van Max kom! Potter, prrrrrt..., schrik...! Misschien jij schieten op Potter...!
- MAX: Wat hebben ze nog op het politiebureau gezegd?
- TOINE: Tegen mij niks. Ze hebben me gewoon laten gaan.
- MAX: Dat zie ik ook wel. Maar hebben ze iets gezegd over gevangenis of een proces of zo?
- BERNARD: Police zeggen, gij alle drie zot. Niet in gevangenis maar in de zottenhuis!
- MAX: Waar is het geld gebleven, Toine?
- TOINE: Dat heb ik moeten afgeven. En waar is uwe revolver gebleven?
- MAX: Ook moeten afgeven natuurlijk. Allé we hebben toch eens ene nacht kunnen voelen hoe het is om in de gevangenis te slapen.
- BERNARD: Ikke hebben goed geslaap. Misschien ikke straks al terug om te slaap. Ikke zeggen tegen Potter.
- MAX: Wel, en is 't nu meegevallen zo'n bank beroven?
- TOINE: Bij mij niet.
- BERNARD: Bij Bernard van de wèl...! Wanneer wij nog eens bankoverval doen, Max? (wil ondertussen met de verrekijker door het raam kijken)
- MAX: Hou u maar een beetje in, snotneus. Nu hebben ze ons losgelaten omdat wij hier in De dertien berken logeren, maar de volgende keer vliegen we naar een ander gesticht waar de zwaar gevallen zitten.
- BERNARD : (door verrekijker) Bernard nikske zien. Heb iemand daar buiten de licht uitgedaan... ?
- TOINE : Ge moet die doppen eraf doen, Bernard.
- MAX : Zèg, ge weet toch dat ik 't hier deze namiddag ga afbollen ? Tenminste, als ons Marta mij komt halen.
- TOINE : Ja, uw 10 dagen zijn al voorbij.
- MAX : Is er al gezegd wanneer gij en Bernard het gasthof moogt verlaten?
- TOINE: Nee, wij blijven nog wat. Als gij straks weg zijt dan zal 't hier weer terug

de saaie boel worden van vroeger, met het gemoei van Potter, het gezaag van den Dokter, met alles.

MAX: Er zullen wel nieuwe patiënten komen, misschien zijn die nog erger dan ik.

BERNARD: Nee, zoals gij bestaan er geen twee, Max.

MAX: Als ik hier nog langer blijf dan moet de helft van 't personeel op de ziekenkas met een zenuwinstorting. Allé, ondertussen is bij de directie de rechtervleugel al wat beter bekend. Ik heb in de refter al horen spreken over de »beruchte rechtervleugel»...!

TOINE: (vervolgt) ...en meer in 't bijzonder suite 36...!

BERNARD: (vervolgt) ...en 35...!

TOINE: (vervolgt) ...en 34...!

(Het drietal geniet en Max haalt een fles wijn tevoorschijn)

TOINE : (verwonderd) Hoe..., ik dacht dat ze uw kasten hadden onderzocht ?

MAX : Ja, mijn kasten wel, maar ondertussen had ik die wijn wel verstoppt onder de lakens van mijn bed. Och Toine, ze denken dat ze slim zijn, maar om den deze in 't slaap te wiegen moeten ze wat vroeger opstaan. Allé, wie lust er een glas wijn?

TOINE: Dat slaag ik niet af.

BERNARD: Ikke u ook niet afslagen, Max.

MAX : (bij zichzelf) Nee, dat moest er nog bijkomen. (schenkt uit en stopt de fles daarna in de kast)

TOINE : En als Potter binnenkomt... ?

MAX: Daar draai ik m'n hand niet meer voor om. Schol... !

BERNARD : Ikke draaien mijn hand ook niet om, want dan vallen mijne wijn uit de glas.

TOINE: Schol, op de schoon dagen met u en met Bernard.

BERNARD: Scol..., op mijne twee goede vriend Maximiliaan et Antoine! En op de ondergank van Potter.

MAX : Och Bernard, gij kakt in uw broek als Potter vóór u staat.

BERNARD : (staat nu met z'n rug naar de deur) Willen ikke eens wat zeg, Potter hé die kan voor mijne part in de boom kruip. Scol... !

(Bernard drinkt net van z'n glas als Juffrouw Blankaart binnenkomt)

MAX : (plots tot Bernard) Pas op, Potter is daar... !

(Bernard schrikt zich te pletter en proest de wijn uit. Toine en Max lachen)

BERNARD : Ge moet mij niet op de schrik jaag, hé Max.

BLANKAART: Dag heren, wat heb ik gehoord van den overval?

MAX: Mislukt hé.

BLANKAART: En pas op met die wijn, 't is nog geen 9 uur hé! De Dokter moet zijnen toer nog doen en madam Potter is ook op komst en euh.. , ze is niet

goed gezind hé! Ik denk dat ze van de directie flink onder haar voeten heeft gekregen.

MAX: Laat ze maar komen! Als ze iets te zeggen hebben dan slaag ik ze met een fles wijn tegen hun bol... !

BLANKAART: Kalm Max of ge kunt hier nog wat langer blijven voor hun plezier.

TOINE : Daar hebben wij geen probleem mee, hé Bernard.

BERNARD : Nee.

BLANKAART : En hoe was 't in de gevangenis, Bernard?

BERNARD: Goed geslaap, juffrouw.

BLANKAART: Gij hebt gisteren wel uw medicijnen vergeten in te nemen, hé vriend !

MAX: Ja, dan is dat niet moeilijk dat die begint te niezen van hier tot ginder hé.

BERNARD: Vergeet..., ikke ben dat helemaal vergeet.

MAX: Ge gaat uw broek nog eens vergeten aan te trekken. En dan... ?

BERNARD : Dan iedereen zien de kleine flieterke van Bernard.

BLANKAART: Ge zijt nogal kerels, alledrie.

MAX: 't Is voorbij en we zijn er zonder kleerscheuren vanaf gekomen.

TOINE : Wat zegt gij, zonder kleerscheuren... ? Daar staat verdorie zo'n gat in mijne frak... !

MAX : (tot Blankaart) Komt Victor deze voormiddag nog langs?

BLANKAART: Ja. Moet ik hem iets zeggen?

MAX: Ik zal wel zorgen dat hij zijn geld krijgt als ons Marta hier is.

BLANKAART: Hoe komt het eigenlijk dat ze u gevat hebben?

MAX: Dat moet ge nog vragen, daar hé, onze Waal...! En eigenlijk kunt ge hem ook niks verwijten want daar beweert niemand dat die niet zot is, anders zat hij hier niet...!

TOINE: Ik had het nog gezegd, Max. Toen hij begon te niezen hadden we moeten teruggaan.

MAX: En dan...? Uitstellen... ?

TOINE: Ja, wachten tot de volgende dag.

MAX: Dat hij de pillen pakt die hij moet pakken, dan was er niks gebeurd!

BLANKAART: En wat zei hij tegen die politieagente?

MAX: Dat kan ik niet nadoen! En dan werd die agente nog een beetje lastig toen ik haar vroeg om Bernard te laten gaan. Maar zij hield al gauw hare kak in toen ik haar de loop van mijne revolver in haar neus duwde...!

BLANKAART: En hoe was dat met die vent aan het loket van de bank?

MAX: Die liet alles lopen toen ik mijne revolver bovenhaalde.

BLANKAART: Als dat alle schade is dan zal de uitspraak nog wel meevallen.

TOINE: Uitspraak...? Komt daar een proces van...?

MAX : Daar is niet geschoten en we hebben ons vrijwillig overgegeven...

BLANKAART : (vervolgt) ...en ge zijt alledrie patiënten van De dertien berken. Allemaal feiten die doorslaggevend kunnen zijn bij de uitspraak.

TOINE: Ze kunnen dat toch gewoon laten? We hebben al het geld toch teruggegeven.

BLANKAART: Subiet gaat ge nog zeggen dat er niks gebeurd is!

MAX: Er is eigenlijk ook niks gebeurd, behalve een gat in den Toine zijne frak!

TOINE: Ja..., mijne zondagse frak verdoeme.
 BLANKAART : Hebt ge al gehoord hoeveel geld er in uwe plastic zak stak?
 TOINE : Nee.
 BLANKAART : 75.000 euro.
 MAX : 75.000 galetten... ? Dat kan tellen voor beginnelingen gelijk wij.
 TOINE : Daar zou ik al ne schone nieuwe frak voor kunnen kopen.
 BERNARD: En ikke kunnen daar héél dikwijls mee naar de madam gaan in de stad...!
 MAX: (staart voor zich uit) Miljààr... !
 BERNARD : Max, voor ene miljard moeten gij nog ene paar keer teruggaan hé.
 MAX : Kunt ge geloven dat ik goesting heb om nog eens terug te gaan!
 BLANKAART: Maar de onkosten aan den omheiningsdraad zijn voor u drie hé!
 MAX: Voilà..., we schieten er nog bij in.
 BLANKAART: Kom heren, doe die wijn nu maar weg en ieder mag terug naar z'n kamer tot de Dokter is geweest.
 BERNARD: Max, als gij straks vertrekken, gij kom dan op mijne kamer nog ene goeiedag zeggen tegen Bernard hé ?
 MAX: Dat zal niet mankeren.
 TOINE: Springt ge dan op de 34 ook nog eens binnen?
 MAX: Tuurlijk Toine.

(Toine en Bernard af terwijl Blankaart de tafel afruimt)

MAX : Juffrouw Blankaart, hoelang ztten Toine en Bernard hier al?
 BLANKAART: Bernard een week of zes, maar Toine al meer dan drie maanden en ik geloof niet dat hij hier dit jaar nog weggaat.
 MAX: Maar waarom niet? Zoiets begrijp ik niet. Ik zie niks abnormaals aan den Toine. Die doet toch héél normaal. Ik snap niet waarom ze die mens zolang hier houden, terwijl zijn vrouw en zijn kinderen thuis op hem zitten te wachten... !
 BLANKAART: Heeft Toine u dat verteld?
 MAX: Ja. Hij heeft een vrouw en twee kinderen, 14 en 15 jaar oud.
 BLANKAART: Heeft hij u ook de reden vertelt waarom hij hier zit ?
 MAX: Ja. Hij zei dat hij van een stelling gevallen was op den bouw, met zijne kop op een buis of zoiets.
 BLANKAART: Ach zo... !
 MAX : Klopt dat niet dan ?
 BLANKAART : Ik weet niet of ik er goed aan doe door het u te vertellen, maar de waarheid is helemaal anders, Max!
 MAX: Wel, ik heb altijd gedacht dat er iets anders scheelde aan hem. Hij sprak niet graag over thuis en als ik erover begon dan ontweek hij het onderwerp en dan zag ik aan z'n gezicht dat hij iets verborg.
 BLANKAART: Zijn vrouw en zijn twee kinderen zijn dood...!
 MAX: (aan de grond genageld) Hoe dood...? Dat kan toch niet... !
 BLANKAART: Jawel, die zijn verongelukt met den auto! En Toine zat achter het stuur. Een klein half jaar geleden is dat gebeurd en Toine geraakt er niet overheen. Het blijft spelen in zijne kop. Hij heeft er lang niet over

kunnen praten, tot hij begon op te trekken met Bernard. Ik schrok ervan dat hij direct met u begon aan te pappen.

MAX: (staart voor zich uit) Ja Toine, dan hebt gij begot al wat meegemaakt in uw leven... !

BLANKAART : Ge moet er niet zelf over beginnen te babbelen tegen hem, hé Max. En als hij er iets van zegt dan praat ge maar gewoon mee. Dat zal hem zeker opluchten.

MAX : Hier ben ik efkes niet goed van.

BLANKAART : Goed Max, als ge wilt moogt ge nu uwen bazaar al stillekes beginnen in te pakken. De Dokter komt nog en Potter komt nog, maar hou u wat in tegen hen. En dan hoop ik dat uw echtgenote u straks komt halen hé. Na het middageten moogt ge vertrekken. Ik zal straks nog wel afscheid komen nemen. Tot straks. (af)

MAX: (staart door het raam) Ja Toine, en dan dacht ik dat ik een moeilijk leven had. Uw kruis is vele zwaarder dan dat van mij.

(Marta stoot binnen in een bontmantel)

MARTA: (opgewekt en blij) Hier zijn we al... !

MAX: Wat komt gij doen?

MARTA: Ik moest u vandaag toch komen halen.

MAX: Jamaar, gij zijt veel te vroeg. 't Is nog maar negen uur.

MARTA: Ja zèg, ik ben er nu hé.

MAX: Ja, dat zie ik ook wel, maar ik mag pas weg na 't middageten.

MARTA: Goed, dan ga ik in de stad nog een taske koffie drinken en wat winkelen en dan kom ik na de middag maar terug.

MAX : Rijdt gij van hier met de bus naar 't stad ?

MARTA : Nee, met den taxi.

MAX : Met den taxi... ? Wat kost dat wel niet ?

MARTA : Dat kan me nu eens niks schelen, Max. Trouwens, daar zit teveel volk in de bussen die hier stoppen. En met al die vreemdelingen voel ik me niks op mijn gemak. Stel dat ze mij nog aanranden ook.

MAX : Wie zou u durven aanranden ? Trouwens als ze u vandaag meepakken dan brengen ze u morgen wel gegarandeerd terug.

MARTA : (showt zich) En gij zegt niks...?

MAX: Wat moet ik zeggen? Dat ge er goed uitziet...?

MARTA: Ziet ge niks aan mij?

MAX: Ja. Dat ge u tijdens die 10 dagen precies goed hebt geamuseerd. Maar dat kan ik van mezelf ook zeggen.

MARTA: (showt haar bontjas) Max, kijk eens goed... !

MAX: Ge zijt toch weer geen 200 gram afgevallen?

MARTA: Nee.

MAX: Hebt ge uw haar anders laten knippen?

MARTA: Nee.

MAX: Ge hebt de lotto toch niet gewonnen...?

MARTA: Nee, mijn nieuwe bontjas, Max.

MAX: (ironisch) Nu dat ge 't zegt. Verdoemme wat ne schone frak zèg. (slaat

zich voor het hoofd) Hoe kan ik zo stom zijn om dat niet te zien...!
MARTA: En nog geen 750 euro!
MAX: Maar dat is verniet...! Waarom hebt ge er geen twee gekocht ? (voelt aan de jas) Is dat van konijnenpels ?
MARTA : Nee, dat is nerts.
MAX : Ja, ik had 't kunnen weten. Hier hebben ze die geschoten precies.
MARTA : Nee, dat zijn mijn zakken.
MAX : Oh, daar staan nog zakken in ook. Dan is 'm z'n geld meer dan waard, hé Marta.
MARTA : (plots ernstig) Zijt gij ermee aan 't lachen, Max ?
MAX : Ziet ge mij lachen ? Marta, doe uw saccoche eens open en geeft mij eens wat geld !
MARTA: Waarvoor hebt gij geld nodig?
MAX: Ik heb hier vanalles gekocht, maar nog niet betaald.
MARTA: Hoeveel moet ge hebben? (opent haar geldbeugel)
MAX: 200 euro.
MARTA: Wátte...? Zoveel... ? En wat hebt ge gekocht?
MAX: Euh..., een schilderij.
MARTA: En waar is die schilderij...?
MAX: Ik heb ze nog niet. Ze moet nog ingekaderd worden. De schilder gaat ze opsturen langs de post.
MARTA: Is dat ook ne patiënt van hier?
MAX: Nee, 't is ne klusjesman.
MARTA: Ja, dan zal 't wel op niks trekken. (geeft het geld) Ge zijt nen dure vogel, weet ge dat.
MAX : Och als we maar gezond zijn.
MARTA : Ja, zoiets moet gij zeggen. (trekt een kast open) Wil ik al wat inpakken tegen deze middag?
MAX: Nee, dat zal ik wel doen. Vertrekt gij maar want die spi... spi... spicheater komt nog langs met nen brief voor onzen huisdokter.

(Potter komt binnen)

POTTER: Dag madam Van Tillaar.
MARTA: Ik dacht dat het de Dokter was.
MAX: Neen, het zijn de gendarmen...!
POTTER: (kijkt op haar horloge, dan tot Marta) U bent wel goed op tijd, moet ik zeggen. Uw echtgenoot mag pas na het middageten vrij.
MARTA: Dat weet ik, madam Flodder maar...
POTTER: (verbetert) Potter... ! Pot-ter... ! Ik neem aan dat u al op de hoogte bent van wat er hier gisteren is gebeurd met uw echtgenoot?
MARTA: (verbaasd) Met mijnen echtgenoot...?
MAX: (mengt zich in het gesprek) Marta, ga nu maar ne koffie drinken. (wil haar naar de deur leiden)
MARTA: (tot Potter) Wat is er gebeurd met mijnen echtgenoot... ?
POTTER: Hij heeft met twee van z'n vrienden, ook patiënten, hier in de buurt een bank beroofd... !

MARTA: (met verstomming) 't Is niet waar hé...! Maar zoiets heeft die nu nog nooit gedaan. Zijn vader wel, dat was ook ne schullie. Maar ge ziet het hé, als 't erin zit dan komt 't er vroeg of laat wel uit...!

POTTER: Maar gelukkig zijn ze gevat door de plaatselijke politie. En deze nacht hebben ze in de gevangenis geslapen, alledrie.

MARTA: In de gevangenis...? Maar..., maar...

POTTER: (onderbreekt) Hij heeft aan ons te danken dat hij terug vrij is. De directeur is héél goed bevriend met de commissaris, vandaar.

MARTA: Ik dacht dat ze hier niet konden vluchten uit dit rusthuis?

POTTER: Dat is allemaal nog in onderzoek bij de politie. Ik hoop dat uw man zich nu gaat gedragen in het gewone leven.

MARTA: Is 'm beter geworden, madam?

MAX: (luid en duidelijk) Nee...!

POTTER: Jawel, madam Van Tillaar, ik meen te mogen zeggen dat hij zo goed als genezen is.

MAX: (verbetert) Dat is niet waar...! 't Is nog erger geworden op die 10 dagen...!

POTTER: Volgens de Dokter is hij...

(Max gaat op z'n bed zitten. De Dokter komt binnen)

DOKTER: Zoveel volk hier... ?

POTTER: Dag Dokter. (ad Marta) Dit is de echtgenoot van Van Tillaar.

DOKTER: Dag dames. (tot Max) Dag meneer Van Tillaar. (Max kijkt ongestoord rond en antwoordt niet, dan luider) Dag meneer Van Tillaar. Geen antwoord...? Okee, ook goed. We zullen eens kijken hoe het met de patiënt is. (neemt de bloeddruk van Max en kijkt hem in de ogen) Kijk mij eens aan, Van Tillaar... ! Kijk in mijn ogen en doe zo normaal mogelijk. Maar doe eerst die smile van uw gezicht. En nu gelijktijdig linkerarm en rechterbeen omhoog steken.

(Max begint te brullen als een leeuw en trekt angstaanjagende gezichten. Hij holt achter Potter en Marta aan, die zich angstig verschansen achter de paravent)

DOKTER: Van Tillaar, wat krijgen we nu...? U blijft hier als u zich niet gedraagt, hé man...!

(Max springt op het bed en imiteert een gorilla met bijhorende geluiden)

DOKTER : Potter, kom snel naar hier en help me eens... !

(Potter en Marta komen voorzichtig tevoorschijn van achter de paravent)

DOKTER : Mevrouw Van Tillaar, het spijt me maar in deze toestand kan ik uw man niet ontslaan! Ik raad u aan om onmiddellijk het rusthuis te verlaten en

kom maar terug wanneer wij u laten weten dat er beterschap is...!

MARTA: Maar Dokter, ik...

DOKTER: (onderbreekt) Potter, laat mevrouw Van Tillaar buiten alstublieft, stuur onmiddellijk juffrouw Blankaart naar kamer 36 en maak «het eilandje» gereed voor een nieuwe eigenaar...!

MARTA : Eilandje... ? Welk eilandje... ?

MAX : Het eilandje waar ik op vakantie ga. En weet ge waarom ? Omdat ik helemaal tureluut ben geworden,... (tot Dokter) ...van u,... (tot Potter) ...van u,... (tot Marta) ...en van u nog het meeste... !

MARTA : (verbaasd) Max..., wat zegt gij nu... ?

MAX : (vervolgt) Altijd met uw gezaag, uwe jaloezie, uw jan-m'n-voeten-streken, uw kuren..., en weet ge wat gij met uwe nieuwe frak kunt... Kom, trek die eens gauw uit...!

MARTA : Jamaar Max...

MAX : Uittrekken, zeg ik... , of ik scheur hem in stukken vaneen... !

(Max helpt Marta haar bontmantel in snel tempo uittrekken. Max opent het venster en gooit de bontmantel door het venster) Bey bey... !

MARTA : (onthutst) Wat doet gij nu... ? Mijne nieuwe bontjas... !

MAX : Nu kunnen de vogels er nog ne nest in maken.

DOKTER : (tot Potter) Allé, ge moest al weg zijn.

(Potter en Marta af in snel tempo)

DOKTER : Wel Van Tillaar, wat is er allemaal gebeurd met u...? Denkt u op deze manier te genezen? Spijtig dat u ook uw twee vrienden mee in de miserie hebt gesleurd, maar met u heb ik geen medelijden hoor...! U bent een slecht mens...! Als de commissaris ons niet geloofde dan zat u nu nog in de gevangenis. Maar 't zal wel beteren, als we u verhuizen naar «het eilandje»...!

(Blankaart komt binnen)

BLANKAART: Ja Dokter... ?

DOKTER: Juffrouw, deze patiënt gaat door het lint. Geef hem vandaag nog twee tabletten Victoris 10 mg en volg zijn gedrag goed op. Na het middageten mag hij voor onbepaalde tijd gaan logeren in «het eilandje». Daar zal hij wel afkoelen.

BLANKAART: (ad Max) Maar Dokter, deze patiënt is kerngezond.

(Achter de rug van de Dokter schudt Max met zijn hoofd ontkennend en trekt dan gekke gezichten tot Blankaart, die veel moeite heeft om niet in een lachbui te schieten)

DOKTER : Wie is er hier de dokter, u of ik... Ik heb u al dikwijls gezegd dat ik niet duld dat het personeel..., het personeel... (als er een lach verschijnt op

Blankaarts gelaat) Waarom lacht u, juffrouw...?

BLANKAART: Ik lach niet, Dokter!

DOKTER: Jawel, ik heb u zien lachen.

BLANKAART : Is er nog iets, Dokter ?

DOKTER : Ja, geen gezamenlijke wandelingen meer voor hem en niet meer in de ontspanningskamer en om 21.00 uur het licht uit! En geen contact meer met andere patiënten...!

BLANKAART: Daar zal ik voor zorgen, Dokter.

DOKTER: A propos, die Waal van kamer 35 mag zijn medicatie niet vergeten in te nemen.

BLANKAART: Ja Dokter.

DOKTER: En de patiënt van kamer 34 mag u terug de medicatie geven waarmee hij begonnen is, en de dosis verhogen van 5 mg naar 10 mg... !

BLANKAART: Zal ik doen, Dokter.

(Dokter af)

MAX: Wat is die van plan met zijn medicatie?

BLANKAART: Dat is zijn enige manier om de patiënten klein te krijgen.

MAX: Ik ben ziek...! Ik ben geestesgestoord...! Ik weet niet meer wat ik doe... !

BLANKAART: Neenee, gij zijt ne goeie toneelspeler. En iedereen is daar ingelopen, behalve ik...!

MAX: Juffrouw Blankaart, waar kan ne mens nog beter zijn dan bij z'n vrienden...!

(Bernard en Toine komen binnen)

MAX: Heren, ik heb goed nieuws, ge moogt ene keer raden.

BERNARD: Max gaan trouwen met juffrouw Blankaart...?

MAX: Nee.

TOINE: Ge moogt al in de voormiddag weg...?

MAX: Just niet, ik moet blijven...!

TOINE : Is 't ècht... ? Dat is goed nieuws... !

(Max en Toine omhelzen elkaar en samen met Bernard dansen en springen ze in het rond. Bernard lacht met een tic)

TOINE: Daar moet op gedronken worden.

BERNARD: Bernard zullen de fles pak. (neemt de fles wijn uit de kast)

BLANKAART: Ik heb nieuwe orders gekregen van de Dokter. Max mag een tijdje op vakantie naar «het eilandje».

MAX: Die Dokter weet niet wat hij zegt.

BERNARD: Nee, Dokter zijn kierewiet. Hij moeten in de zothuis...!

TOINE: (terwijl hij naar Max staart) 't Is niet te geloven...! Hoe komt dat nu zo plotseling dat ge moet blijven...?

MAX: Wel, ons Marta komt hier binnen met Potter en die stomme Dokter vraagt me weer om in zijn ogen te kijken en voilà..., 't was gebeurd

hé...!

TOINE: Welkom in het land van de zotten...!

MAX: (neemt z'n verrekijker) Nu moet ik toch nog eerst eens iets laten zien...!
(kijkt met de verrekijker door het raam) Ginder links van die bomen staat een benzinepomp. Daar komt veel volk. Nu heb ik uitgeteld, gemiddeld 50 euro per keer maal 400 auto's per dag, dat is euh...

(Tijdens het praten verlaten Toine, Bernard en Juffrouw Blankaart in stilte de kamer. Bij de deur maakt Bernard met z'n vinger tikkend tegen z'n slaap duidelijk dat Max wel degelijk gek is)

MAX: (vervolgt) ...dat is 20.000 euro! Dat is de moeite, vindt ge niet...? (merkt dan pas dat hij nog alleen in de kamer is)

D O E K